

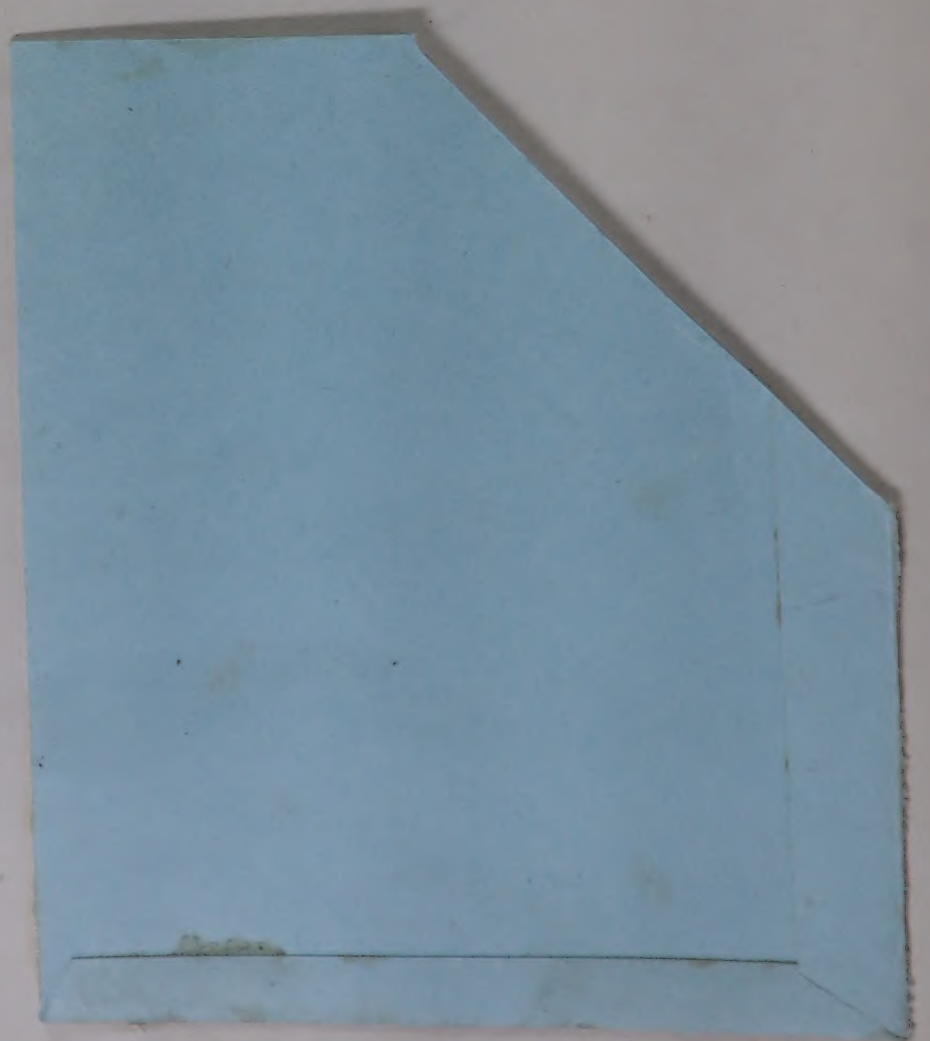
ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಕೈಪಿಡಿ

ನವೆಂಬರ್ 1985

ವಿಸ್ತರಿತ ಸೊಂಕು ಪ್ರತಿರಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಭಾಗ
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ
ಬೆಂಗಳೂರು -560009

COMMUNITY HEALTH CELL

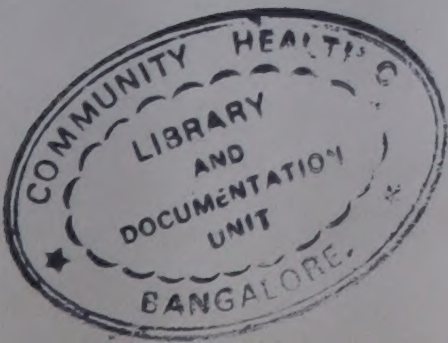
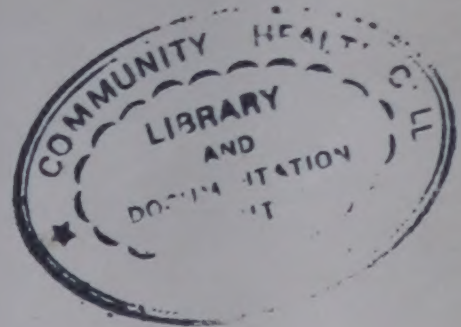
ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಿಕೆ, ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಎಳೆಕೂಸುಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಂಟಲುಮಾರಿ, ನಾಯಿಕೆಮ್ಮು, ಧನುರ್ವಾತ ನರಮಜ್ಜೆರೋಗ ಬಾಲ್ಯ ಕ್ಷಯ, ದಡಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರದಂತಹ ಅಪಾಯಕಾರಿ ರೋಗಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ 1990 ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ರಕ್ಷಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ. 1985-86ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು 50 ನೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಹ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜರಿಲವಾಗಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮಧ್ಯೆ ನಿಕಟ ಸಮನ್ವಯ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಗಬೇಕು. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಅಗತ್ಯ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದೂ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವೂ ಅಷ್ಟೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದಿದ್ದರೂ, ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಬಹುದು.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸುಗಮ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೂ ಪುನರ್ ನಿರ್ದೇಶಿತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಗರ್ಭಿಣಿಯರು, ಎಳೆ ಕೂಸುಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ನೇರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗಾಗಿ ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗೊಳ್ಳುವವರು ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ನಾನಾ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲಸಿಕೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ನೀಡುವಿಕೆಗಳು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

1. ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಯಾವಾಗ

1.1 ರೋಗಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ

ನಿಮಗೆ ದಡಾರ ಒಂದು ಸಲ ಬಂದರೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ ದೇಹ ದಡಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿರೋಧಕವಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ದೇಹಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಸೋಂಕು ಬಂದಾಗ ಅದು ಆ ಸೋಂಕಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ರೋಗಾಣುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಅವು ಮತ್ತೆ ಬೆಳೆಯದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳು ಕೇವಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೋಂಕಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಇತರ ರೋಗಾಣುಗಳ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲ.

ಜೀವನದ ಮೊದಲ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತಾಯಿಯಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳು ಮಗುವನ್ನು ಅನೇಕ ಸೋಂಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ, ತಾಯಿಯ ರಕ್ತದಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳು, ಮಗು ಜನಿಸುವ ಮುಂಚೆ ಮಾಂಸ (Placenta) ದ ಮುಖಾಂತರ ಮಗುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ತಾಯಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ, ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಥಮ ಸ್ತನದಲ್ಲಿ (ಮೊದಲಿನ 3-4 ದಿವಸಗಳ ಎದೆ ಹಾಲು) ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳಿದ್ದು, ಮಗುವನ್ನು ಅತಿಸಾರ ಮತ್ತಿತರ ರೋಗ ಸೋಂಕುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 1.1 ನರಮಜ್ಜೆಯಿಂದ ಕುಂಟನಾದ ಒಂದು ಮಗು

1.2 ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಏಳು ರೋಗಗಳು

ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕಿ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಉಳಿದರೂ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಬಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕುಂಠಿತ ಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಆವಾಯ ಕಾರಿಯಾದ ಏಳು ಮುಖ್ಯ ಸೋಂಕು ಕಾಯಿಲೆಗಳಿವೆ.

ಈ ಏಳು ಕಾಯಿಲೆಗಳೆಂದರೆ :

- * ಧನುರ್ವಾತ ಅಥವಾ ಬೆಲ್ಲಾ ರೋಗ (ಟೆಟನಸ್)
- * ನರಮಜ್ಜೆ ರೋಗ (ಫೋಲಿಯೋ)
- * ಗಂಟಲುವಹರಿ (ಡಿಫ್ಟೀರಿಯಾ)
- * ನಾಯಿ ಕೆಮ್ಮು ಅಥವಾ ಕೋಡಿಗಮ್ಮು, ಎಪ್ಪತ್ತಿನ ಕೆಮ್ಮು (ಪರಟೂಸಿಸ್, ಹೊಪಿಂಗ್ ಕಫ್)
- * ದಡಾರ ಅಥವಾ ಗೊಬ್ಬರ ಅಥವಾ ತಟ್ಟು, ಹೊಟ್ಟು (ವೀಸಲ್ಸ್)
- * ಕಾಲ್ಕ ಕ್ಷಯ (ಟಿ. ಬಿ.), ಮತ್ತು
- * ವಿಷಮಶೀತ ಜ್ವರ (ಟೈಫಾಯಿಡ್)

ಈ ರೋಗಗಳ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ವೆಂದರೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ನಾವು ಮಗುವಿಗೆ ಲಸಿಕೆ, ಎಂದರೆ ರೋಗ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಮಿಗಳ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಿದ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದಿನ ಮೂಲಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಬಾಯಿ ಮೂಲಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಈ ಲಸಿಕೆಯು ಮಗುವಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೋಧಕಗಳು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ರೋಗ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಗುವಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗದೆ ರೋಗದ ವಿರುದ್ಧ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

1.3 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ವಿಧಾನ, ದೊರೆಯುವ ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವಾ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತನ್ನದೇ ಆದ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಶಿಫಾರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ವಯಸ್ಸು	ಲಸಿಕೆ	ಎಷ್ಟುಸಲಕೊಡುವುದು
ಗರ್ಭಿಣಿಯರು	16-36 ವಾರಗಳು	ಟಿ ಟಿ (ಧ.ವಾ)	1 *
ಎಳೆ ಕೂಸುಗಳು	3-9 ತಿಂಗಳು	i ಕ್ರಿ. ರೋ. ಸಂ. (ಗಂ. ನಾ. ಧ.) (ಡಿಪಿಟಿ) ii ನರಮಜ್ಜೆ ನಿರೋಧಕ (ಫೋಲಿಯೋ) iii ಕ್ಷಯ ನಿರೋಧಕ (ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ.)	3 3 1
	9-12 ತಿಂಗಳು	ದಡಾರ	1
	18-24 ತಿಂಗಳು	ಡಿಪಿಟಿ (ಗಂ.ನಾ.ಧ.) ಫೋಲಿಯೋ (ನ. ನಿ.)	1 1

ಮಕ್ಕಳು	5-6 ವರ್ಷಗಳು	ಡಿ. ಟಿ. (ಗ. ಧ)	1 *
		ವಿಷಮಶೀತಜ್ವರ ನಿರೋಧಕ	
		ಟೈಫಾಯಿಡ್ (ವಿ. ಶೀ. ನಿ.)	2
10 ವರ್ಷಗಳು		ಟಿ. ಟಿ. (ಧ.)	1 *
		ಟೈಫಾಯಿಡ್ (ವಿ. ಶೀ. ನಿ.)	1 *
16 ವರ್ಷಗಳು		ಟಿ. ಟಿ. (ಧ.)	1 *
		ಟೈಪಾಯಿಡ್ (ವಿ. ಶೀ. ನಿ.)	1 *
* ಬಲವರ್ಧಕ, ಈ ಮುಂಚೆ ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಸಲ ಕೊಡಿ.			

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

- ಒಂದು ಸಲದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವುದಾದ್ದರೆ ಅಂತರ 1 ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರಬಾರದು.
- ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ, ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಜ್ವರ ಸಾಧಾರಣ ಶ್ವಾಸನಳಿಕಾ ಸೋಂಕುಗಳು ಅಥವಾ ಮತ್ತೀತರ ಸಣ್ಣ-ವುಟ್ಟು ಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ಬಾಧಕ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನಲ್ಲ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಸಲ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೊಟ್ಟು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಎರಡನೇ ಅಥವಾ ಮೂರನೇ ಸಲದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಮಗುವಿಗೆ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ (4 ರಿಂದ 8 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ) ನೀಡಿರದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಆದರೆ ಮೊದಲಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಾರದು.
- ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ. ಮತ್ತು ಫೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಮೂರು ಸರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಜೊತೆಗಾದರೂ ಬಿ.ಸಿ.ಜಿ. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು, ಅದರ ಬಿ. ಸಿ. ಜಿ. ಮತ್ತು ಡಿ. ಪಿ. ಟಿ. ಚುಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ-ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.
- ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಫೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆಗೆ ಭೇದಿಯು ಬಾಧಕ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭೇದಿ ಇರುವಾಗ ಹಾಕಿದ ಸರದಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಸರದಿ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಭೇದಿ ಕಡಿಮೆ ಆದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಿ.
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೌಮ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿದ ನಂತರದ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು:—

* ಸಾಧಾರಣ ಜ್ವರ

* ಚುಚ್ಚು ನೀಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೋವು ಮತ್ತು ಊತ

* ದಡಾರ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿದ ನಂತರ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಗುಳ್ಳೆಗಳೇಳುವುದು.

* ಬಿ. ಸಿ. ಜಿ. ನೀಡಿದ 3-4 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಗಡ್ಡೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೋವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ನೋವಾಗಬಹುದು. ಈ ಗಡ್ಡೆ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ 6 ವಾರಗಳಲ್ಲಿ 6-10 ಮಿ. ಮೀ ವ್ಯಾಸದ ಗಾತ್ರದ್ದಾಗಬಹುದು ಈ ಗಡ್ಡೆ ಕೀವು ತುಂಬುವುದರಿಂದ ಮೆತ್ತಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಉಪಚಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. 10-12 ವಾರದ ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಲೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಅಸರೂಪದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಬಿಟ ಲಸಿಕೆ ಚುಚ್ಚಿದ ನಂತರ ಮೈನಡುಕ ಮತ್ತು ಮೂರ್ಛೆ, ಅಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಡಿಬಿಟ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ವೈದ್ಯರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಜಿ ಮತ್ತು ಸಿರೆಂಜುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸದಿರುವುದರಿಂದ ಚುಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಊತ ಮತ್ತು ಕೀವಾಗುವುದು. ಸೂಜಿಗಳು ಮೊಂಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮಣಿದಿದ್ದರೆ ಚುಚ್ಚುವಾಗ ನೋವಾಗಬಹುದು.

ಪಾಲಕರಿಗೆ ಲಸಿಕೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ಚಿಂತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಕಾತರ ಉಂಟಾದರೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಿ.

ನೆ ನ ಪಿ ಡಿ

ಶಕ್ತಿಯುತ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನುಸರಿಸಿ.

1.4 ಲಸಿಕೆಗಳು ಹಾನಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಳು ಮಾಡಬಹುದು.

ಚೆನ್ನಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಮಗುವಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವಂತಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆ ಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅದು ಹಾಳಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಒಳ್ಳೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಸಮಯದ ನಂತರ ಎಲ್ಲ ಲಸಿಕೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಉಷ್ಣತೆ, ಸೂರ್ಯನಬೆಳಕು ಮತ್ತು ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳಿಲ್ಲಾ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಬಹುದು

* ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನಬೆಳಕು ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತವೆ.

* ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸುವಿಕೆಯು ನಿರ್ಜೀವ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಸಾಯಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ದೂರ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಶೀತಾಂಶದಲ್ಲಿ ಇಡುವುದೇ ಕ್ಷೇಮದ ಮಾರ್ಗ. ಲಸಿಕೆಗಳು ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಥವಾ ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಬಲವಾದವೆಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಅವನ್ನು ಸಮರ್ಥಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾನಿಗೊಂಡ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸರಿಯಾದ ಶೀತಾಂಶದಲ್ಲಿಟ್ಟರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

2. ಶೀತಕ ಸರಪಳಿ

2.1 ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಿಕೆ — ಶೀತಕ ಸರಪಳಿ

ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹಂತದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಕ್ಕಳ ಮೈ ಸೇರುವವರೆಗೂ ಲಸಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾದ ಶೀತಾಂಶದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮಗುವಿನವರೆಗೆ ತಣ್ಣಗಿಡುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೀತಕ ಸರಪಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಸಿಕೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ ಸೇರುವ ಮುಂಚೆ :

- * ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕು.
- * ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ದಾಸ್ತಾನು, ವಿಭಾಗೀಯ ದಾಸ್ತಾನು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ದಾಸ್ತಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಶೀತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಶೀತಾಂಶದಲ್ಲಿ ದಾಸ್ತಾನು ಮಾಡಬೇಕು.
- * ಒಂದು ದಾಸ್ತಾನಿನಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದಾಸ್ತಾನಿಗೆ ಸಾಗಿಸುವಾಗಲೂ ಅವನ್ನು ತಣ್ಣಗಿಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಅಗಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತವೆ.

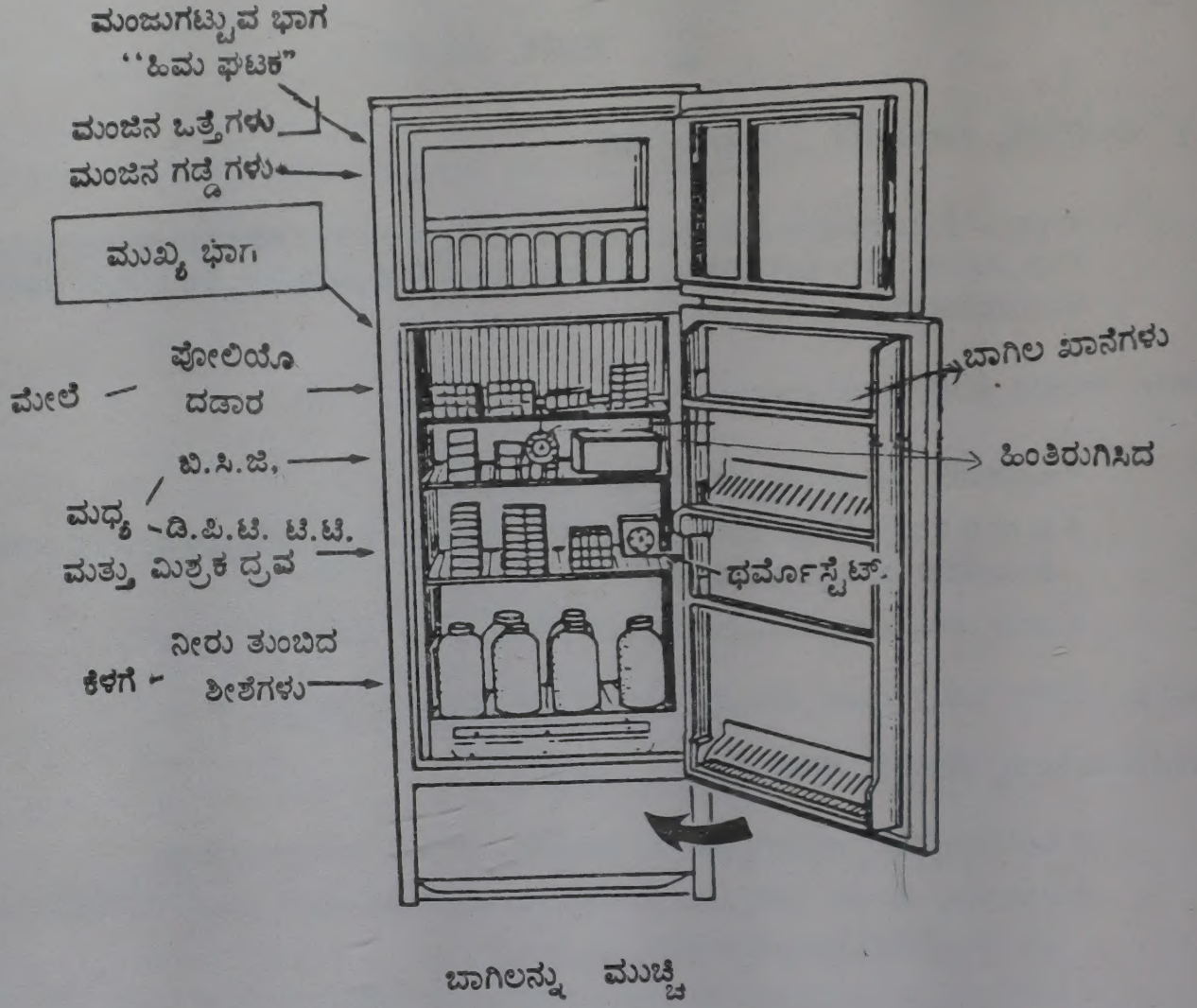
ಲಸಿಕೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ

- * ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಶೀತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಶೀತಾಂಶದಲ್ಲಿಡಬೇಕು.
- * ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಒಯ್ಯುವಾಗ ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳಿರುವ ಅಥವಾ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳಿರುವ ಲಸಿಕಾ ವಾಹಕ ದಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು.
- * ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಲಸಿಕಾ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳಿರುವ ಬಟ್ಟೆ ಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಶೀತಕಗಳಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು

ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಶೀತಕಗಳಲ್ಲಿ, ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚಿತ್ರ 2.1 ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಒಂದು ಶೀತಕ

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಡಿ

ಚಿತ್ರ 2.1 ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ, ಅದು ಈ ಎಲ್ಲ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ :

- * ಡಬ್ಬಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಗಾಳಿ ಹರಿದಾಡುವಂತೆ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ.
- * ಪೋಲಿಯೋ ಮತ್ತು ದಡಾರದ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಮಘಟಕದ ಹತ್ತಿರದ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಪಾನೆಯಲ್ಲಿಡಿ.
- * ಡಿ. ಪಿ. ಟಿ. ಟಿ ಮತ್ತು ಟೈಫಾಯಿಡ್ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಮಘಟಕದಿಂದ ದೂರವಿರುವಂತೆ ಮಧ್ಯದ ಪಾನೆಯಲ್ಲಿಡಿ.
- * ದಡಾರ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಜಿ ಯನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವವನ್ನು ಲಸಿಕೆಗಳೊಡನೆ ಶೀತಕದಲ್ಲಿಡಿ.
(ಆದರೆ ಹಿಮಘಟಕದಲ್ಲಿಡಬೇಡಿ)
- * ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಲಸಿಕಾ ವಾಹಕದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಡಲು ವಿಶೇಷವಾದ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಇರಲಿ.
- * ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತವಾದಾಗ, ಶೀತಕವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣಾಂಶದಲ್ಲಿಡಲು ನೆರವಾಗುವಂತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೀಸೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಅಥವಾ ಬಿಡಿ ಹಿಮ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದ ಕೆಳ ಪಾನೆಯಲ್ಲಿಡಿ.
- * ಶೀತಕದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡಿ. (2.1 ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ) ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದಾಗ ನೀವು ಮೊದಲು ಮಾಡಬೇಕಾ

ದುಡನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ, ನಂತರ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ತಕ್ಷಣವೆ ಮುಚ್ಚಿ.

ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯಬೇಡಿ.

ಲಸಿಕೆಯ ಶೀತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಹಾರ ಅಥವಾ ಪಾನೀಯಗಳನ್ನಡಬೇಡಿ.

ಶೀತಕದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನಡಬೇಡಿ, ಹಿಮಫಟಕವನ್ನು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆ ಮತ್ತು ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲುಪಯೋಗಿಸಿ.

ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನಡಬೇಡಿ.

ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದಲ್ಲಿಡಬೇಡಿ.

ಶೀತಕದ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಶೀತಕದ ಮುಖ್ಯ ಬಾಗದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಲ (ದಿನದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಮುಗಿಸುವ ಮುಂಚೆ) ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

ಇದು + 4° ಸಿ ಮತ್ತು + 8° ಸಿ ಇರಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ —

* ಶೀತಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ತುಲಾ ಉಷ್ಣಮಾಪಕ ಇರಬೇಕು.

* ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ದಾಖಲು ಮಾಡಲು ಶೀತಕದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಮೂನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರಬೇಕು.

ಉಷ್ಣಾಂಶ ದಾಖಲೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೋಡಬಹುದು. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಶೀತಕದ ಮೇಲಿರಬೇಕು.

ಶೀತಕದ ಉಷ್ಣಾಂಶ ದಾಖಲೆಯ ನಮೂನೆ
(ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಶೀತಕದ ಮೇಲಿಡಿ)

ರಾಜ್ಯ :

ಜಿಲ್ಲೆ :

ಪಟ್ಟಣ/ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರ :

ವಿಭಾಗ/ಕ್ಷೇತ್ರ

ಕೇಂದ್ರದ ಹೆಸರು :

ತಿಂಗಳು :

ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸಿ : ಉಟು/ಇಲ್ಲ. (ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ದಿವಸ)	ದಿನಾಂಕ	ಶೀತಕದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶ (ಸಿ°)		ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತ (ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)
		ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆ	ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆ	
ಶೀತಕವು	1			
1. ಮಟ್ಟಸವಾಗಿದೆಯೇ ?	2			
2. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ದೂರವಿದೆಯೇ ?	3			
3. ಬೀಗ ಹಾಕಿದೆಯೇ ?	4			
4. ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಂಜು ತೆಗೆದಿದೆಯೇ ?	5			

	ದಿನಾಂಕ	ಶೀತಕದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಾಂಶ (ಸಿ°)		ವಿದ್ಯುತ್ ಕಡಿತ (ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ)
		ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 10 ಗಂಟೆ	ಸಂಜೆ 4 ಗಂಟೆ	
	6			
5. ಪ್ಲಗ್‌ನ್ನು ಸಾಕಿಟ್ಟಿಗೆ ಭದ್ರವಾಗಿ ಹಾಕಿದೆಯೇ ?	8			
	7			
6. ಅಹಾರ ಅಥವಾ ಪಾನೀಯಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದೆಯೇ ?	9			
ಬ. ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು	10			
1. ಒಪ್ಪವಾಗಿಟ್ಟಿದೆಯೇ ?	11			
2. ತಿರುಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ?	12			
3. ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆಯೇ ?	13			
4. ಹಿವಾಗಟ್ಟಿಸಿದೆಯೇ ? (ಪೋಲಿಯೋ ಹೊರತಾಗಿ)	14			
5. ಅವಧಿ ಮುಗಿದಿದೆಯೇ ?	15			
ಕ. ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಶೀತಕ ಒತ್ತೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	16			
	17			
ಡ. ಉಷ್ಣಾಂಶ 80 ಸಿ ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅವಧಿ 1-2 3-4 5 + (ಘಂಟೆಗಳು)	18			
	19			
ಎಪ್ಪಾವರ್ತಿ.	20			
	21			
	22			
	23			
	24			
	25			
	26			
	27			
	28			
	29			
	30			

ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದ ಶೀತಕಕ್ಕಾಗಿ ನೆನಪಿಡಿ

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿಡಿ

ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಲಿ ವರದಿಮಾಡಿ

1/2 ಸೆಂ. ಮಿ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ದಪ್ಪವಾಗಿರುವ ಮಂಡನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ

ಇಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಿಡಬೇಡಿ

2.2 ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಶೀತಕ ಸರಪಳಿ ಸಲಕರಣೆ

ನೀವು ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದಿಂದ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ತಾಯಿ ಅಥವಾ ಮಗುವಿಗೆ ಕೊಡುವವರೆಗೂ ತಣ್ಣಗಿಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಪಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಲಸಿಕಾ ವಾಹಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಸಿಕಾವಾಹಕಗಳು

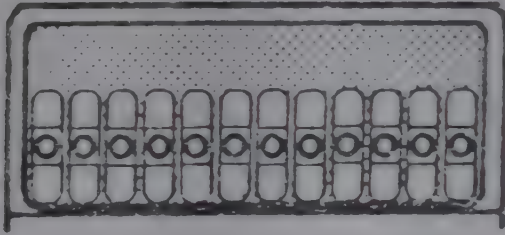
ಲಸಿಕಾವಾಹಕಗಳಿಗೆ ದಪ್ಪ ಗೋಡೆ ಮತ್ತು ಮಚ್ಚೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣ ಹಾದು ಹೋಗದಂತಹ ವಿಶೇಷ ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲಾರವು ಕೇವಲ ಶೀತಕ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಮಾತ್ರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ಆದರೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುವ ಸಲಕರಣೆ ಮಂಜು ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ತಣ್ಣಗಿಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರೊಳಗೆ ಶಾಖ ಹೋಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನೆಪಪಿಡಿ

ಲಸಿಕಾವಾಹಕಗಳನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡಬೇಡಿ
ಮುಚ್ಚಿರುವವನ್ನು ತೆಗೆದಿಡಬೇಡಿ
ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂರ ಬೇಡಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೀಳಿಸಬೇಡಿ
ಅವನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿ ಮತ್ತು ಒಣಗಿಡಿ
ಹಿಮಗಟ್ಟಿದ ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ

2.3 ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳು

ತಂಪು ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು (ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳು) ಲಸಿಕಾವಾಹಕಗಳ ಗೋಡೆಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಣ್ಣಗಿಡಲುಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವು ನೀರು ತುಂಬಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚಪ್ಪಟೆಯಾದ ಸೀಸೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶೀತಕಗಳ ಒಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಟ್ಟಿಸುವ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಒಂದರಮೇಲೊಂದರಂತೆ ಚಪ್ಪಟೆಯಾಗಿಡದೆ, ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಇಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಂಜು ಒತ್ತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸಬಹುದು, ನೀರಿಗೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸೇರಿಸಬಾರದು.

ಚಿತ್ರ 2.3

ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು

ಒತ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲುಭಾಗ ನೀರು ತುಂಬಿ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡಿ.

ಅವುಗಳನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗೆಮಾಡಿ ಹಿಡಿದು ಹಿಚುಕಿ ನೋಡಿ ನೀರು ಸೋರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಯನ್ನು ಅದರ ಮಗ್ಗಲುಮಾಡಿ ಹಿಮಘಟಕದಲ್ಲಿರಿಸಿ.

ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಮಗಟ್ಟಲು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಬಿಡಿ.

2.4 ಲಸಿಕಾವಾಹಕಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು ತಯಾರಾಗುವುದು

ಶೀತಕದ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ

* ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಸಿಕೆಯ ಎಷ್ಟು ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

— ಲಸಿಕೆ ಪಡೆಯಲು ಬರುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

— ಲಸಿಕೆಯ ಪ್ರತಿ ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡೋಸ್‌ಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು.

— ನಿಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

— ದಡಾರ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಜಿ ಯ ಪ್ರತಿ ಸೀಸೆಗೂ ಒಂದು ಅಂಪೂಲ್ ದ್ರಾವಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಲಸಿಕಾವಾಹಕ ತಯಾರಾಗುವವರೆಗೆ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ದ್ರಾವಕದ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ.

ಲಸಿಕಾವಾಹಕವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ :

ಒಳಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ (ಬಿರುಕುಗಳಿಗಾಗಿ)

ಮುಚ್ಚಳ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿಡಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

2.5 ಥರ್ಮಾಸ್ಟಾಟ್ ಅಥವಾ ಥರ್ಮೋಕೂಲ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ

ಮಂಜಿನ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬೀಲಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಲಸಿಕೆವಾಹಕದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಬೀಲ ಒಂದನ್ನಿಡಿ.

ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಈ ಬೀಲದ ಮೇಲಿಡಿ.

ಲಸಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಂಜಿನಗಡ್ಡೆಯ ಬೀಲವನ್ನಿಡಿ.

ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ

2.6 ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀತಕದಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು

ಹಿಂದಿನ ಸಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ, ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದ ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

(ಶೀತಕದಲ್ಲಿ "ಹಂತುರಿಸಿದ" ಎಂದು ಬರೆದ ಎರೇಷ್ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನಿಡಿ)

- * ನಂತರ ಶೀತಕದಲ್ಲಿ ಒಹಳ ಸಮಯದಿಂದಿರುವ ಅತಿ ಹಳೆಯ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಸೀಸೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿನೋಡಿ ಅವಧಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.
- * ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಸಿಕೆಯ ದಿನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ. ಲಸಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನ ಮುಗಿದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ. ಅದನ್ನು ಶೀತಕದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಿರಿ. ಅದು ಹಾಳಾಗಿದೆ ಎಂದು ಡಾಖಲು ಮಾಡಿ. ಶೀತಕದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ.

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ವಾಹಕಗಳಲ್ಲಿಡುವುದು

- ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳು ಪೂರ್ತಿ ಹಿಮಗಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.
- ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಲಸಿಕಾವಾಹಕದಲ್ಲಿಡಿ.
- ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ. ಡಿ.ಟಿ. ಟಿ.ಟಿ. ಮತ್ತು ಟೈಫಾಯಿಡ್ ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ರಬ್ಬರ್ ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನಿಡಿ.
- ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ. ಡಿ.ಟಿ. ಟಿ.ಟಿ. ಮತ್ತು ಟೈಫಾಯಿಡ್ ಲಸಿಕೆಗಳು ಮಂಜಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವು ಹಿಮಗಟ್ಟಿ ಹಾಳಾಗಹುದು.
- ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿ.
- ಲಸಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವವರೆಗೆ ಲಸಿಕಾ ವಾಹಕಗಳಲ್ಲಿಡಿ.

ಹಿಂತುರಿಗಿಂದ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಳಿದವಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ
ಅತ್ಯಂತ ಹಳೆಯ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ
ಅವಧಿ ಮೀರಿದ್ದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಬೇಡಿ

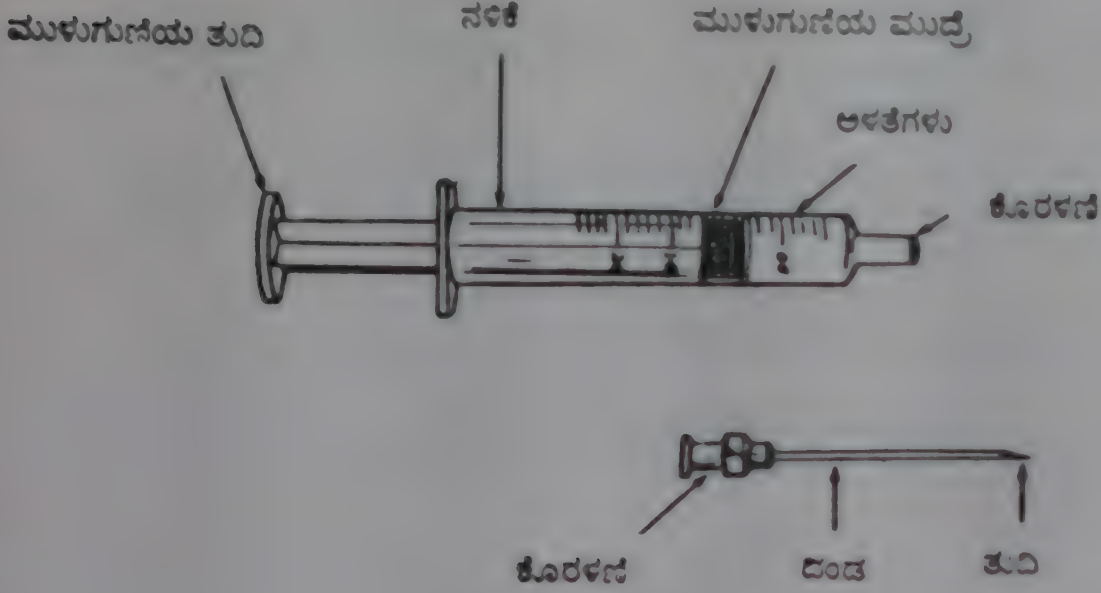

3. ಸಿರೆಂಜುಗಳು ಸೂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣ

3.1 ಸಿರೆಂಜುಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳು

ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯ ಭಾಗಗಳು

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧದ ಚುಚ್ಚು ಮತ್ತು ಹಾಳಲು ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳು ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತುವ ಆವರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ತರಹದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 3.1 ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯ ಭಾಗಗಳು

ಉಪಕರಣ ನೀಡಲು ಬೇಕಾಗುವುದೇನು ?

ನಿಮಗೆ ಮೂರು ಗಾತ್ರದ ಸಿರೆಂಜುಗಳು ಬೇಕು

- * 10 ಮಿ. ಲೀ ಅಥವಾ 5 ಮಿ. ಲೀ.
- * 2 ಮಿ. ಲೀ ಅಥವಾ 1 ಮಿ. ಲೀ.
- * ಟ್ಯುಬರಾಕ್ಯುಲಿನ್

ನಿಮಗೆ 3 ಗಾತ್ರದ ಸೂಜಿಗಳು ಬೇಕು.

- * ಮಿಶ್ರ ಮಾದಲು ಉದ್ದದ 18 ಗಾಜ್
- * ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ಚುಚ್ಚಲು 30 ಮಿ. ಮೀ ಉದ್ದ ಮತ್ತು 22 ಗಾಜ್
- * ಚರ್ಮದ ಒಳಗೆ ಚುಚ್ಚಲು 10 ಮಿ. ಮೀ. ಉದ್ದ 26 ಗಾಜ್ ದಪ್ಪದು.

(ವಿವಿಧ ಗಾತ್ರದ ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು)

3.2 ಸಂಸ್ಕರಣ ಮತ್ತು ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಅಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಗಾಣುಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಎಂದರ್ಥ.

ನೀವು ಬಳಸುವ ಸಿರೆಂಜುಗಳು, ಸೂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಟ್ಟೆಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕರಣಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮಾಡಿಯೇ ಇಡಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಅವುಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ 20 ನಿಮಿಷ ಕುದಿಸಬೇಕು. ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ದ್ರಾವಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚುಟ್ಟಿಗೂ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಬೇರೆ ಸೂಜಿಯನ್ನೇ (ಬಿಸಿಜಿ ಹೊರತಾಗಿ) ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ ಅಂದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಗಾಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಗಾಣುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

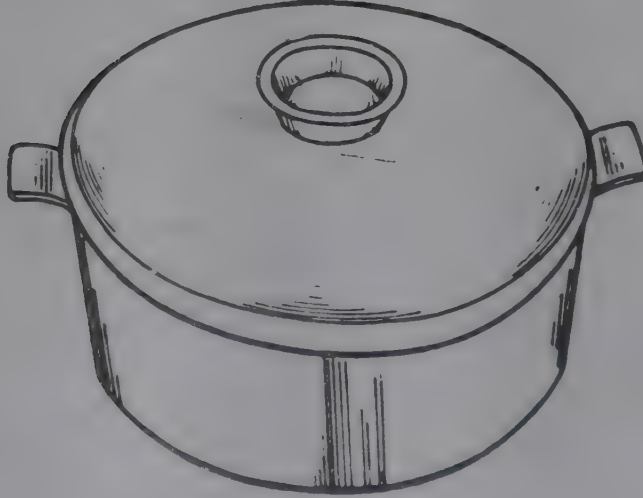
ನೀವು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಲಕರಣೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ತಕ್ಷಣ, ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಅಥವಾ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೋಗಾಣುಗಳು ಸೇರಲಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಆಗ ಅದು ಅಸಂಸ್ಕರಿತ ಅಥವಾ ಕಲುಷಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ.

ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ ಸಲಕರಣೆಗಳು ತಕ್ಷಣ ಕಲುಷಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದಾಡಬೇಕು.

3.3 ಸಿರೆಂಜುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು : (ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು)

1. ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣಗೊಂಡ ಮುಟ್ಟಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರ 3.2) (ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು).

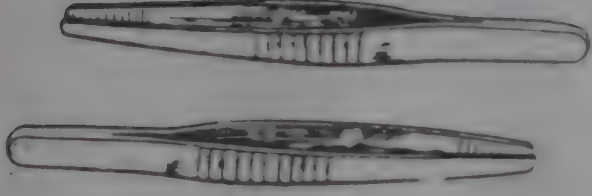
ಚಿತ್ರ 3.2

2. ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೆತ್ತಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ (ಚಿತ್ರ 3:3)

ನಿಮ್ಮ ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರ 3.4)

ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಸಲಕರಣೆಗಳಿರುವ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟರೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲುಷಿತಗೊಳಿಸುವಿರಿ.

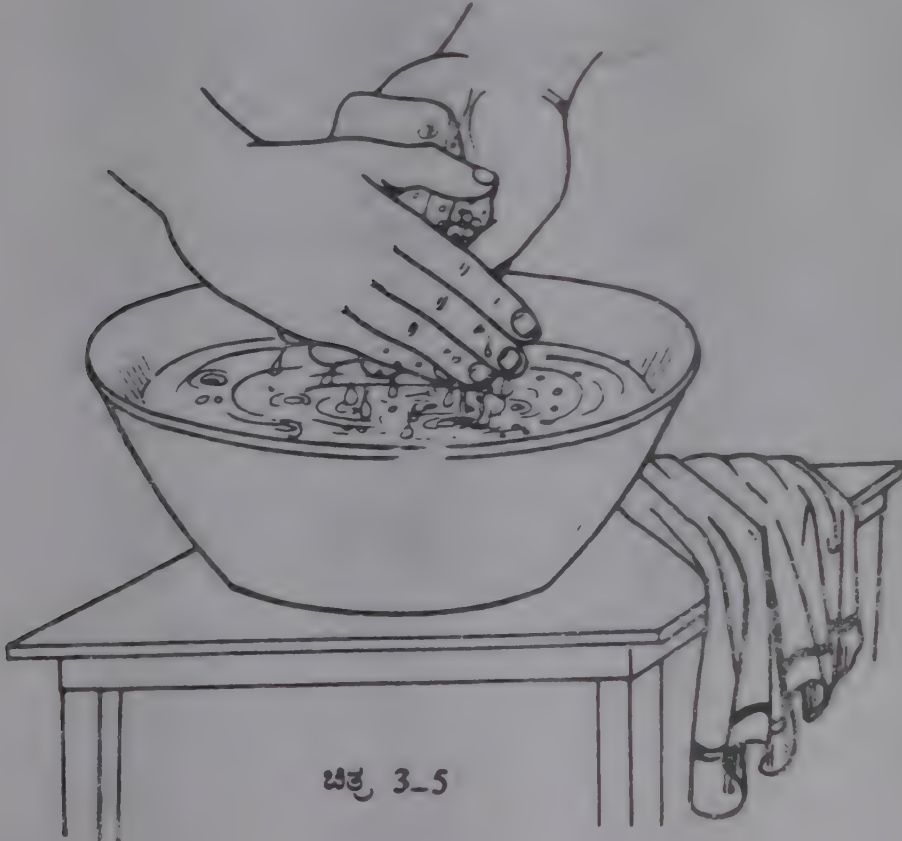
ಚಿತ್ರ 3-3

ಚಿತ್ರ 3-4

3.4 ನಿಮ್ಮ ಕೈಗಳನ್ನು ಅಗಾಗ್ಗೆ ತೊಳೆಯಿರಿ (ಚಿತ್ರ 3.5)

ರೋಗಯುತರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ರೋಗಾಣುಗಳು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕೆಲವು ಯಾವಾಗಲೂ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಕೈ ತೊಳೆದ ಮೇಲೂ ನೀವು ಏನನ್ನಾಗರೂ ಮುಟ್ಟುವಾಗ ಎಚ್ಚರ ಮೂ.

ಚಿತ್ರ 3-5

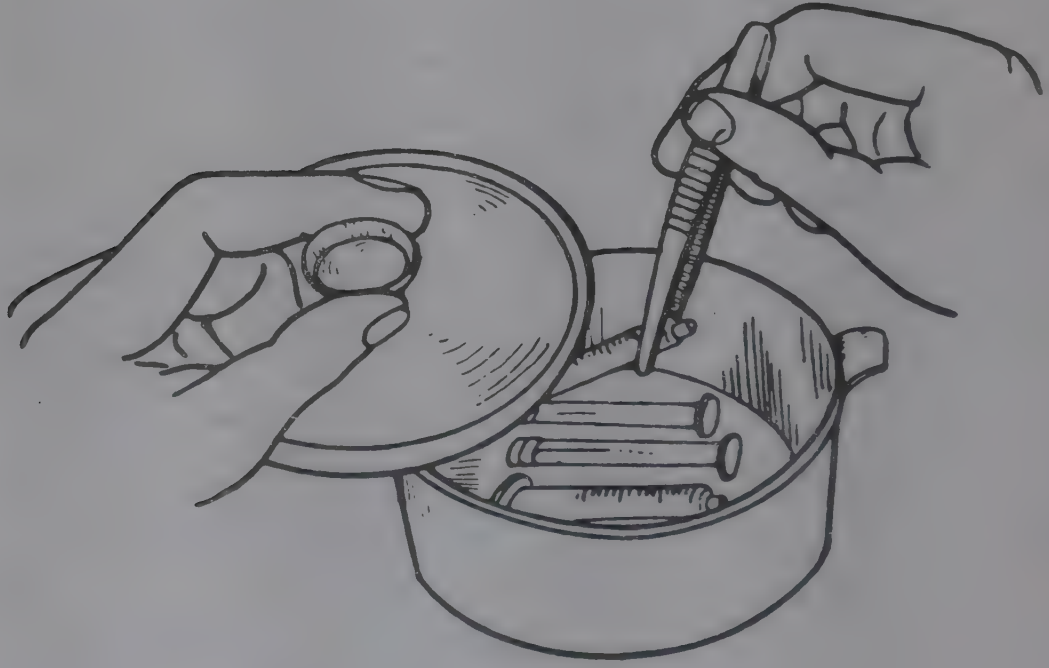
ನೆನೆಪಿಡಿ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಿರೆಂಜುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವ ಮೊದಲು ಕೈ ತೊಳೆಯಿರಿ
ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಪಾತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿಡಿ
ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ

3.5 ಸಿರೆಂಜುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ : ನಳಿಕೆ ಮುಚ್ಚಿ ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು

ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ
ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ
ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ

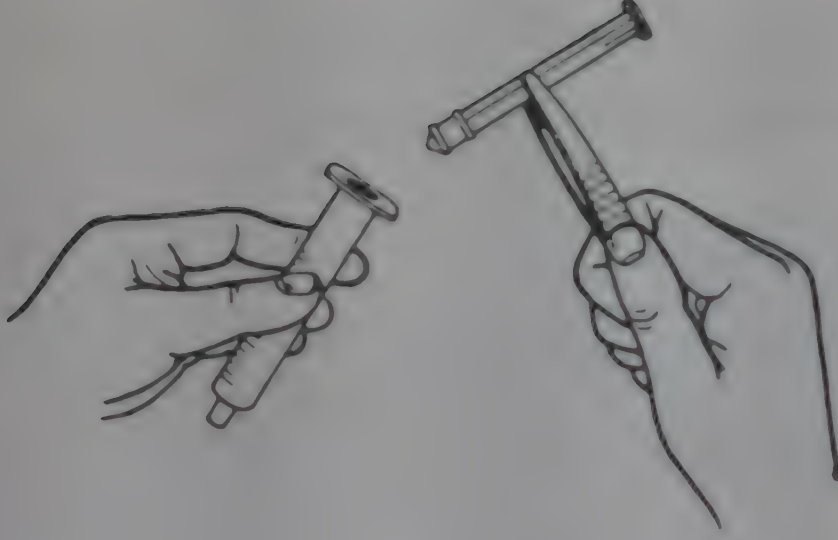
1. ನಳಿಕೆಯನ್ನೆತ್ತಲು ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿಡಿ. (ಚಿತ್ರ 3.6)

ಚಿತ್ರ 3.6

2. ಮುಳುಗಣೆಯನ್ನು ಎತ್ತಲು ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಡಿ (ಚಿತ್ರ 3.7)

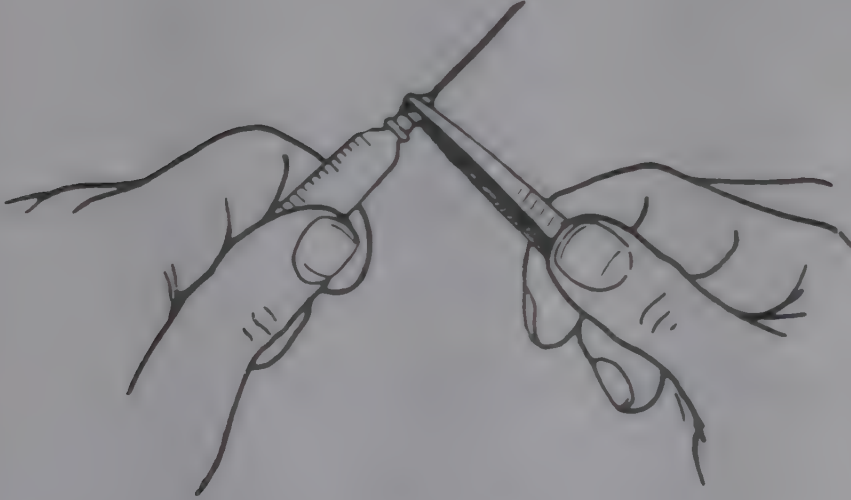

ಚಿತ್ರ 3.7

3.6 ಸೂಜಿಯನ್ನೆತ್ತಲು ಚಿಮ್ಮುಟಿಗೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ

ಸೂಜಿಯನ್ನು ಅದರ ಕೊರಳಿನಿಂದ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಿರೆಂಜಿನ ಕೊರಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ. (ಚಿತ್ರ 3.8)
 ಸೂಜಿಯನ್ನು $1/4$ ಸುತ್ತುಗೆ ಸುತ್ತು ಅದನ್ನು ಭದ್ರವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿ.
 ಗಾಜಿನ ಸಿರೆಂಜಿನ ಕೊರಳಿನೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆಯುತ್ತವೆ, ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ.

ಚಿತ್ರ 3.8

3.7 ಈಗ ಸಿರೆಂಜನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಿರಿ

ಯಾವಾಗಲೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ ;

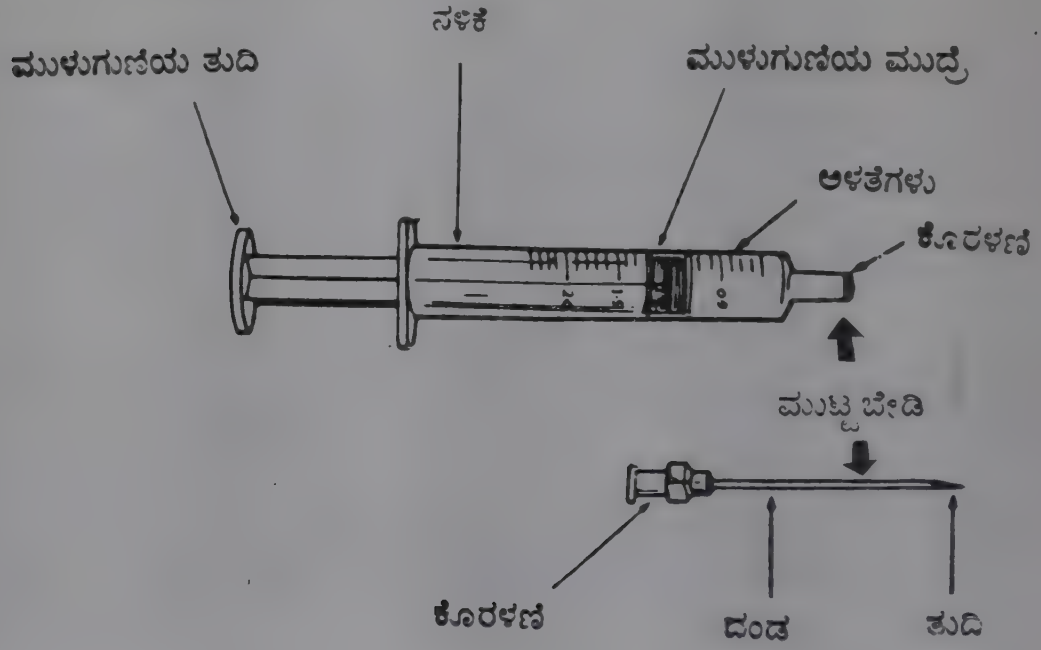
- ನಳಿಕೆಯ ಕೊರಳಣಿ
- ಮುಳುಗುಣಿಯ ಮುದ್ರೆ
- ಸೂಜಿಯ ದಂಡ ಅಥವಾ ತುದಿ

ಈ ಬಾಗಗಳಿಂದ ರೋಗಾಣುಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಗುವಿನ ದೇಹವನ್ನು ಸೇರಬಹುದು.

ನೀವು ಕೇವಲ ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು :

- ನಳಿಕೆಯ ಹೊರಭಾಗ
- ಮುಳುಗುಣಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಅರಳಿಯಿಂದ ಮುಟ್ಟಬೇಡಿ.

ಚಿತ್ರ 3.9

ನೀವು ಮುಟ್ಟಬಾರದ ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯ ಭಾಗಗಳು

ಸಿರೆಂಜುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಿಕೆ : ಅವುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಮತ್ತು ಖಾಲಿ ಮಾಡುವುದು

ಸುರಕ್ಷಿತ ಭಾಗಗಳನ್ನೇ ಮುಟ್ಟುವ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ

ಸಿರೆಂಜನ್ನು ತುಂಬುವಾಗ

- * ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆ ಮತ್ತು ನಳಿಕೆ ಸೂಜಿಯ ತುದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಎಡಗೈ ಆಧಾರ ಕೊಡಿ.
- * ಮುಳುಗುಣಿಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿನಿಂದ ಮೇಲೆಳೆಯಿರಿ.
- * ನಿಮ್ಮ ಬಲಗೈಯ ತೋರು ಬೆರಳಿನಿಂದ ನಳಿಕೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ಆಚೆ ತಳ್ಳಿ.

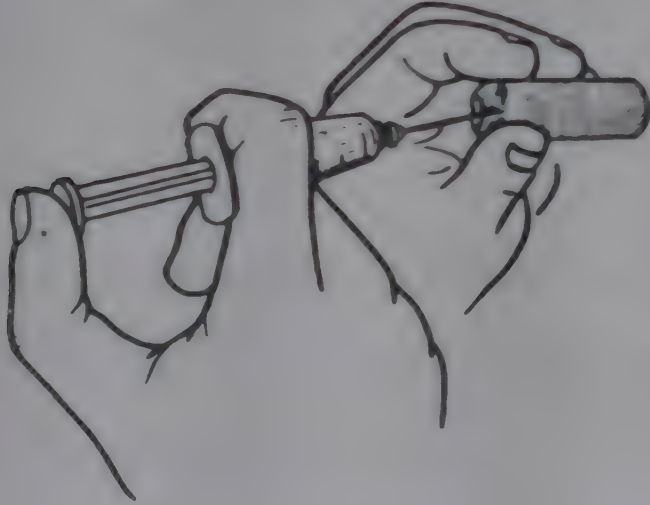

ಚಿತ್ರ 3.10 ಸಿರಂಜನ್ನು ತುಂಬುವುದು

ಸಿರಂಜನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡುವಾಗ

- * ನಳಕೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಲಗೈಯ ತೋರು ಬೆರಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ.
- * ಮುಳುಗಣೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ.
- * ನಿಮ್ಮ ಎಡಗೈ ಖಾಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 3.11 ಸಿರಂಜನ್ನು ಖಾಲಿಮಾಡುವುದು

3.9 ನಿಮ್ಮ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಿರಿ

ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

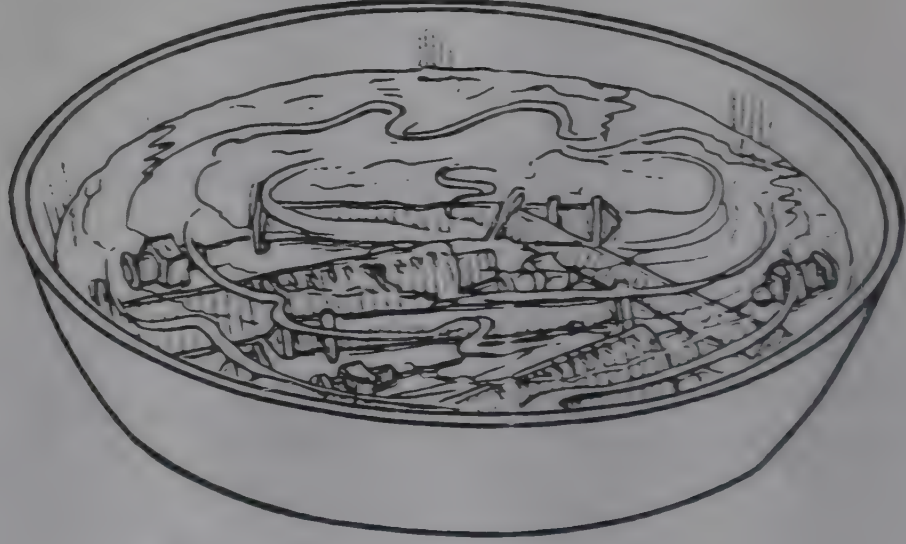
ನೀವು ಕೆಳಕಂಡ ಕಡೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಪಂಪ್‌ರಿಸಬಹುದು

- * ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ಹೊರಡುವ ಮುಂಚೆ ಆರೋಗ್ಯಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ
- * ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ನೀಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ
- * ನೀವು ಹಿಂತಿರುಗಿದ ಮೇಲೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ

ಸಿರೇಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ

3.10 ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವ ಬಗೆ

ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕೆಲಸ ಮುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ತಕ್ಷಣ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ, ಕೊಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ತೆಗೆಯುವುದು ಸುಲಭ

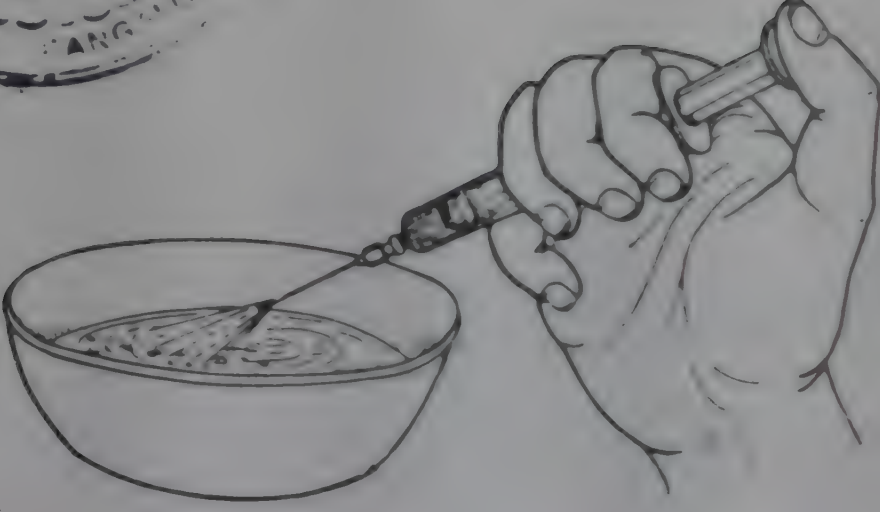

ಚಿತ್ರ 3.12 ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಿರೇಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳು ನೀರಿನ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಸುತ್ತಿರುವುದು.

ಸಿರೇಜುಗಳನ್ನು ಕೊಳೆಯುವುದು

1. ನೀವು ತಯಾರಾಗುವವರೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಲು ಇಡಿ.
2. ಸಿರೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ ನೀರನ್ನೇಳಿದು ಖಾಲಿ ಮಾಡಿ (ಚುಚ್ಚು ಮತ್ತು ಕೊಡುವಾಗ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ) ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಸಲ ಮಾಡಿ (ಚಿತ್ರ 3.13)
3. ಮುಳುಗುನೆಯನ್ನು ನಳಿಯಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ.

ಚಿತ್ರ 3.13 ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯನ್ನು ನೀರಿನಿಂದ ತೊಳೆಯುವುದು.

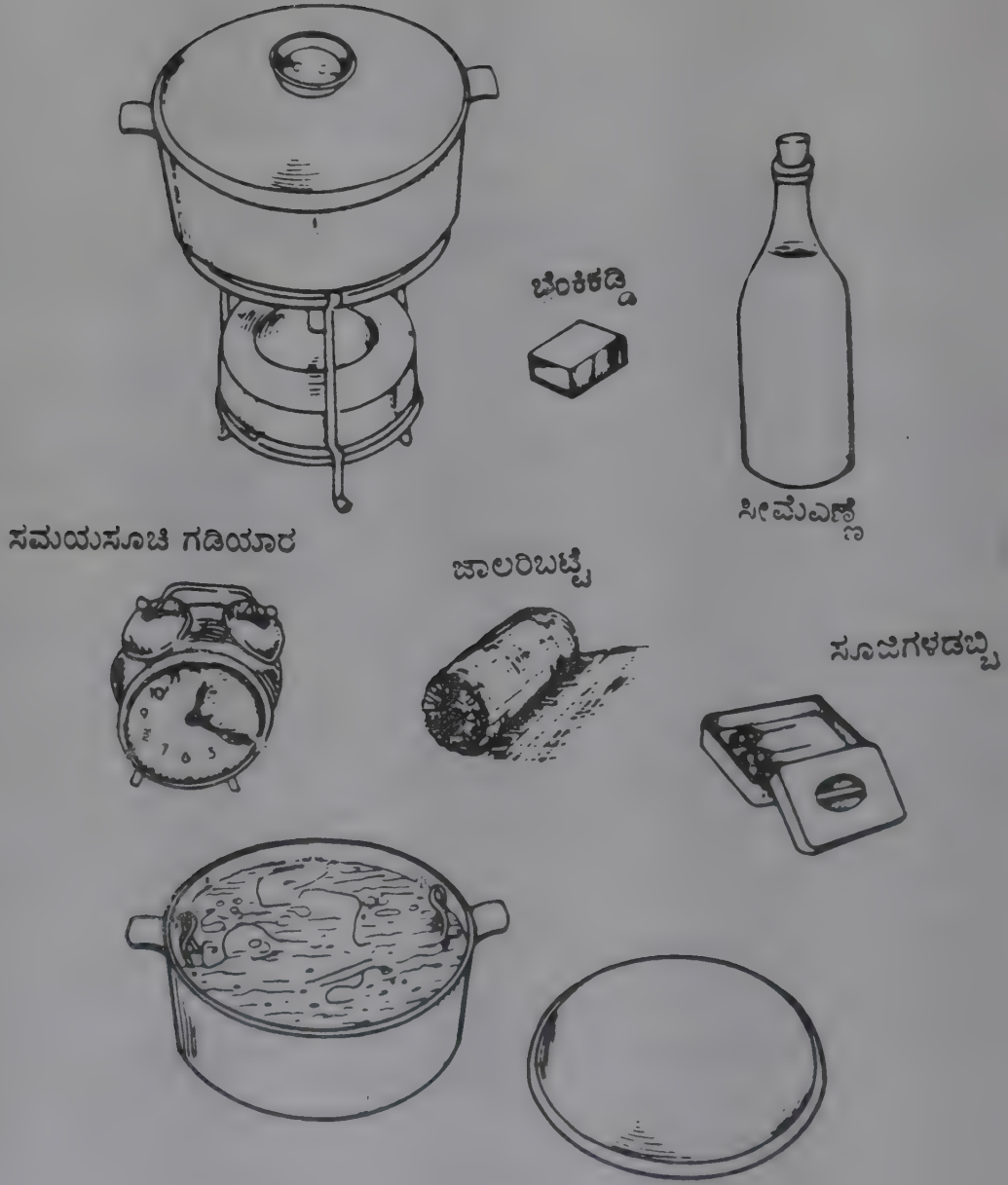
ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವುದು

1. 10 ಮಿ. ಲೀನ ಒಂದು ಸ್ವಚ್ಛ ಸಿರೆಂಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವವರ ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಸಲ ಹಾಯಿಸಿ.

3.11 ಸಂಸ್ಕರಿಸುವಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳು

ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಉಪಕರಣಗಳಿವೆ. ಚಿತ್ರ 3.14 ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಲಭ್ಯ, ಅಥವಾ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಸ್ಕರಣ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಇತರ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೂ ಇದೇ ಸೂತ್ರಗಳು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

1. ಒಂದು ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ಟೋವ್
2. ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ತುಂಬಿದ ಒಂದು ಸೀಸೆ ಅಥವಾ ಬೇರಾವುದೇ ಇಂಧನ ಸ್ಟೋವ್‌ನ್ನು ಎರುವಲು ಪಡೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
3. ಬೆಂಕಿ ಕಡ್ಡಿ
4. ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಲು ಮುಚ್ಚಳವಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ದುಂಡು ಪಾತ್ರೆ ಇದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಚೌಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಪಾತ್ರೆಯೂ ಆಗಬಹುದು ನಿಮ್ಮ ಎರಡು ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೂ ಒಳಗಡೆ ಒಂದು ತಟ್ಟೆ ಇದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನೆತ್ತಲಾ ಇನ್ನೂ ಅನುಕೂಲ.
5. ಸೂಜಿಗಳಿಗೆ ಮುಚ್ಚಳವಿರುವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿ
6. ಗಾಜ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅರಳಿಬಟ್ಟೆ (ನೈಲಾನ್, ಪಾಲಿಎಸ್ಟರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಟ್ಟೆ ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ)

ಚಿತ್ರ 3.14 ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳು

3.12 ಸಂಸ್ಕರಣೆ ; ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತುಂಬುವುದು

ಸಿರೇಜುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದು

1. ನಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಳುಗುಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಿರಿ

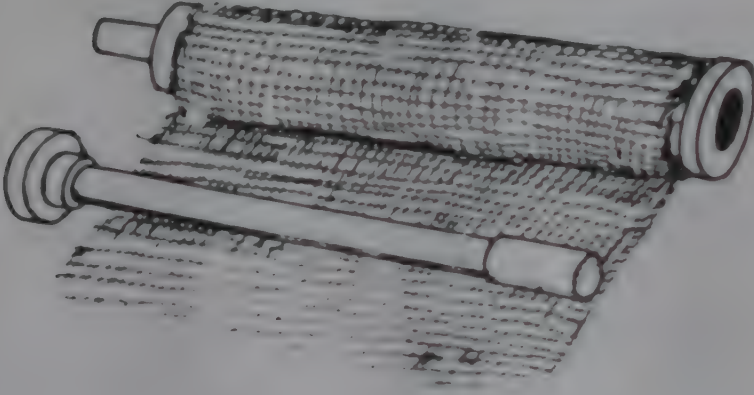
2. ಗಾಜಿನ ಸಿರೆಜುಗಳನ್ನು ನೂಲಿನ ಬಟ್ಟೆ ಅಥವಾ ಜಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ. ಇದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವಾಗ ಒಡೆಯದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವುದಿಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

— 20 ಸೆ. ಮೀ. ಉದ್ದದ ಜಾಲರಿಯನ್ನು ಸುರಳಿಯಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ.

— ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿರೆಜಿಗೆ ಒಂದು ಜಾಲರಿ ತುಂಡನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

— ಮುಳುಗುಣಿಕೆ ಮತ್ತು ನಳಿಕೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

— ಮೊದಲು ಜಾಲರಿಯನ್ನು ಮುಳುಗುಣಿಕೆಯ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿ. ನಂತರ ನಳಿಕೆಯ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತಿ ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಜೋಡಿ ಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸುತ್ತ ಜಾಲರಿ ಇರುವಂತಾಗಬೇಕು.

ಚಿತ್ರ 3.15 ಮುಳುಗುಣಿಕೆ ಮತ್ತು ನಳಿಕೆಯನ್ನು ಜಾಲರಿ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವುದು

3. ಬಟ್ಟೆ ಸುತ್ತಿದ ಗಾಜಿನ ಸಿರೆಜುಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡಿ.

ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು

1. ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯ ಜಾಲರಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿಯ ಚೂರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ. ಬಿಸಿಬಿ ಸೂಜಿಗಳು ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾಲರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಕಷ್ಟ.

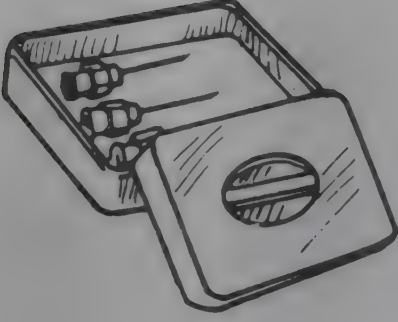
2. ಸೂಜಿಯ ಡಬ್ಬಿಯ ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆದಿಡಿ ಅದನ್ನು ಸಿರೆಜುಗಳು ಮೇಲಿಡಿ. ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಆದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಡಿ.

ಚಿಮುಟವನ್ನು ಹಾಕುವುದು

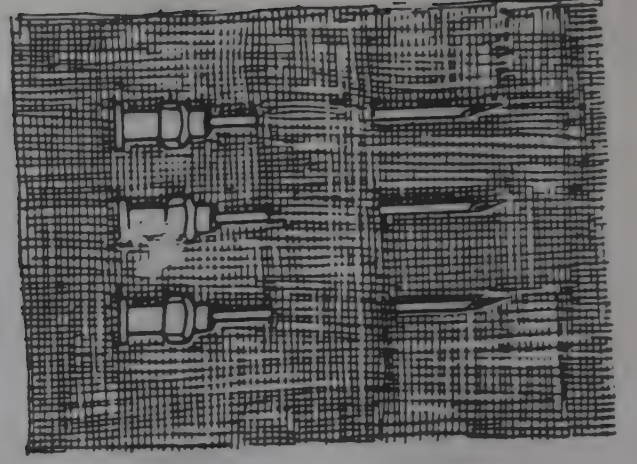
1. ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೋಡಿ ಚಿಮುಟಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ.

2. ಪ್ರತಿ ಚಿಮುಟದ ಸುತ್ತ ಒಂದು ದಾರವನ್ನು ಹಾಯಿಸಿ ಇಡಿ. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಅವನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಇದು ಸಹಾಯಕ ವಾಗುವುದು.

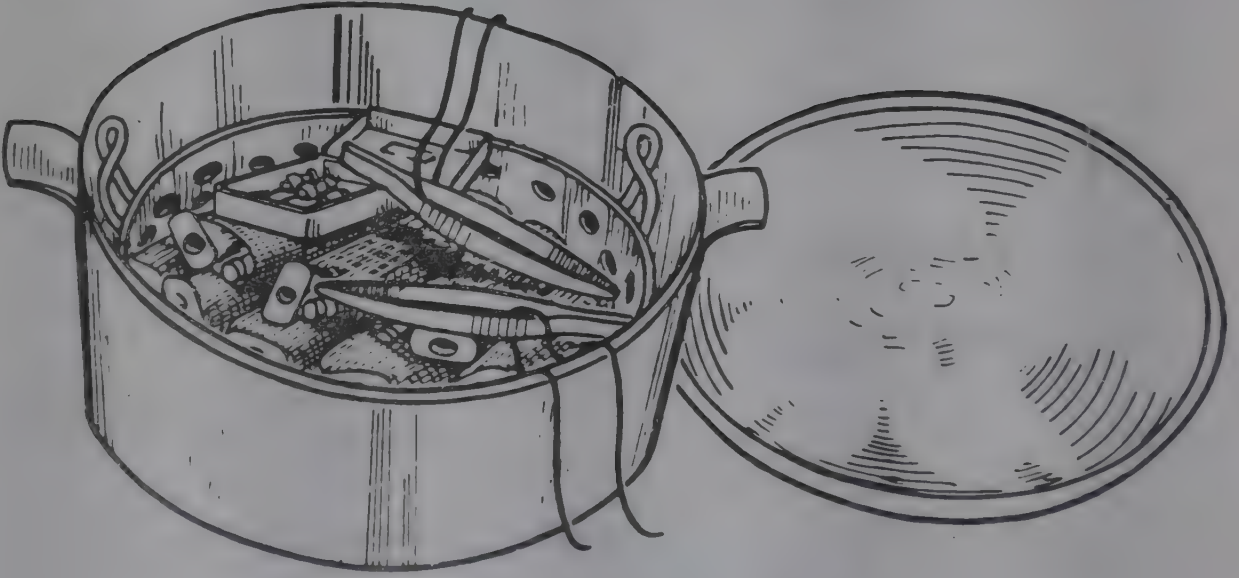
3. ಅವುಗಳನ್ನು ಇತರ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲಿಡಿ.

ಚಿತ್ರ 3.16 ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿಟ್ಟ ಸೂಜಿಗಳು

ಚಿತ್ರ 3.17 ಬಟ್ಟೆಯ ಜಾಲರಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಸೂಜಿಗಳು

ಚಿತ್ರ 3.18 ಸಂಸ್ಕರಿಸುವ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಜೋಡಿ ಚಮುಟಗಳು

3.13 ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಜೇಗೆ ಕುದಿಸುವುದು

1. ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ 2 ಸೆ. ಮಿ. ನಿಲ್ಲುವಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ.
2. ಸ್ಪೂವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ
3. ಪಾತ್ರೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಚ್ಚಳವಿಡಿ
4. ಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸ್ಪೂವಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕುದಿಯುವವರೆಗೆ ಕಾಯಿಸಿ.
5. ನೀರು ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಕನಿಷ್ಠ 20 ನಿಮಿಷ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕುದಿಸಿ. 20 ನಿಮಿಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕುದಿಸಿದರೆ, ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

6. ನೀರು ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನದೇನನ್ನೂ ಹಾಕಬೇಡಿ.

ಏಕೆಂದರೆ—

- * ನೀವು ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ತಣ್ಣನೆಯ ಗಾಜಿನ ಸಿರೆಂಡ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅದು ಒಡೆಯಬಲ್ಲುದು.
- * ನೀವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ 20 ನಿಮಿಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಪಕರಣಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಿರೆಂಡು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಅರಿಯದ ಮೇಲೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ.

	<p style="text-align: center;">ಗಮನಿಸಿ</p> <p style="text-align: center;">ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ 20 ನಿಮಿಷ ಕುದಿಸಿ ಚಿಮುಟವನ್ನು ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಇಡಿ ಕುದಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಡಿ.</p>	
--	--	--

4. ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಹೇಗೆ?

4.1 ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು

ಯಾವುದೇ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಂಚೆ

- ಅದು ಸರಿಯಾದ ಲಸಿಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು
- ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು
- ಲಸಿಕೆ ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಿನ ದಾಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು

ಸೀಸೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಲಸಿಕೆಯ ಕೊನೆಯ ದಿನ ದಾಟಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.

ನೆನಪಿಡಿ

ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
ಕೊನೆಯ ದಿನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ
ಕೊನೆಯ ದಿನ ಮುಗಿದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ

4.2 ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಗಳು

ಆಂಪ್ಯೂಲ್‌ಗಳು : ಇವು ಗಾಜಿನ ಸಣ್ಣ ಸೀಸೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಡೆಯಬಹುದಾದ ಮೊನಚಾದ ತೆಳ್ಳನೆಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿಸಿಡಿ ಲಸಿಕೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಂಪ್ಯೂಲ್‌ನ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಒಡೆಯಲು

ಆಂಪ್ಯೂಲ್‌ನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಎಡ ಹೆಬ್ಬರಲು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಎಡ ತೋರು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಆಂಪ್ಯೂಲ್‌ನ ಕತ್ತಿನ ತುದಿಗೆ ಆಧಾರ ಕೊಡಿ

ವಿಶೇಷ ಲೋಹದ ಕೊಯ್ಯುವ ಸಾಧನದಿಂದ ಸೀಸೆಯ ಕತ್ತಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಕೆರೆಯಿರಿ.

ಆಂಪ್ಯೂಲ್‌ನ ಹೊರಭಾಗವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಅಥವಾ ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿ.

ಇದರಿಂದ ಕೆರೆಯುವಾಗ ಶೇಖರವಾದ ಗಾಜಿನ ಪುಡಿಯು ಲಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದು.

ಸೀಸೆಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ ತೆಗೆಯಿರಿ ನೀವು ಕರೆದ ಕಡೆ ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

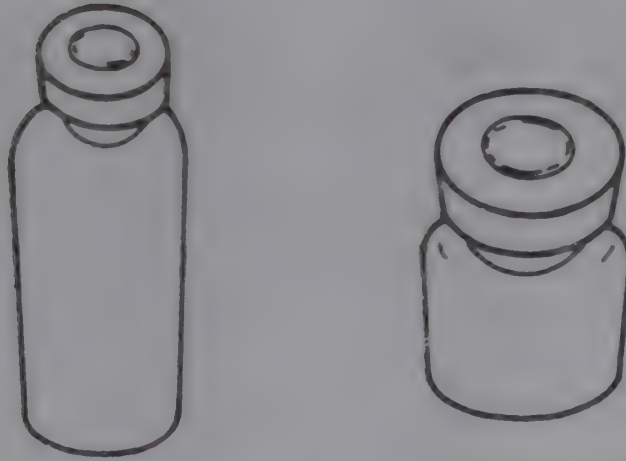

ಚಿತ್ರ 4.1 ಅಂಚು, ರಾಸ ಕತ್ತನ್ನು ಕಿರಿಯುವುದು

4.3 ಅನಿಲೆಯ ಸಿಲಿಗಿಳು (ವಯಾರಾಗಳು) :

ವಯಾರಾಗಳು ರಬ್ಬರ್ ಮುಚ್ಚಳವಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಿಲಿಗಿಳು. ಈ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಲು ರೋಪದ ಕವಚವಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಕವಚದ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎತ್ತಲು ಬರುವಂತೆ ಕೊಯ್ದಿರುತ್ತದೆ,

ಚಿತ್ರ 4.2 ವಯಾರಾಗಳು

ವಯಾಲಿನಿಧ ದ್ರವವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು

ಒಂದು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ,
ವಯಾಲಿನಿಂದ ಎಳೆಯಬೇಕಾದ ದ್ರವದ ಗಾತ್ರದಷ್ಟು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸಿರೆಂಜಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ.
ಸೂಜಿಯನ್ನು ವಯಾಲಿನ ರಬ್ಬರ್ ಮುಚ್ಚಳದ ಮುಖಾಂತರ ತೂರಿಸಿ.
ಗಾಳಿಯನ್ನು ಒಳಗೆ ತಳ್ಳಿ
ದ್ರವವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ
ತಳ್ಳಿದ ಗಾಳಿಯು ವಯಾಲಿನಲ್ಲಿ ದ್ರವದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ದ್ರವವು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿರೆಂಜಿಗೆ ಬರುವುದು

4.4 ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ (ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುಗಳು)

ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ಚುಚ್ಚುಗಳು (ಇಂಜೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು) :

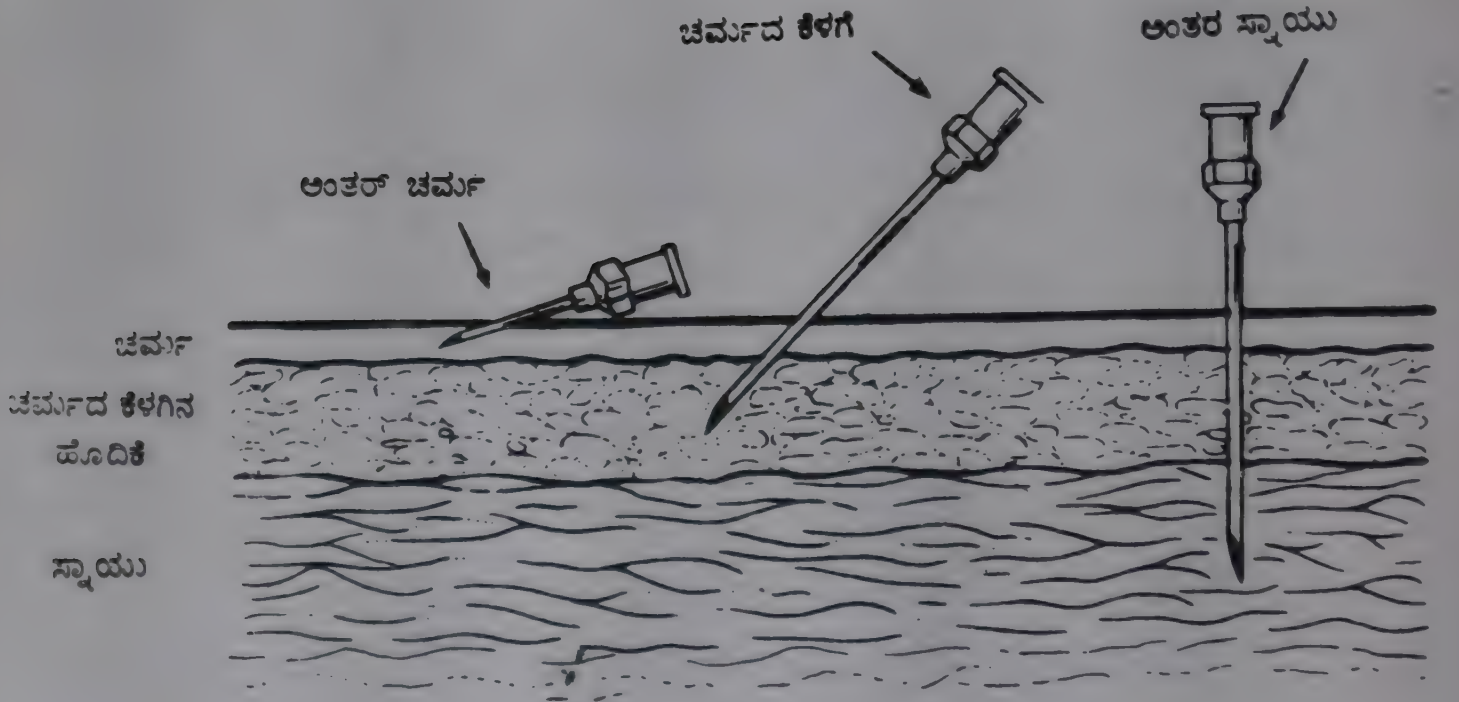
ನೀವು ವಿವಿಧ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುತ್ತೀರಿ.

ಅಂದರೆ—

ಚರ್ಮದ ಒಳಗೆ (ಚರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ) ಬಿಸಿಜೆ.

ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ (ಚರ್ಮದ ತಕ್ಷಣದ ಕೆಳಗೆ) ದಡಾರ.

ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ (ಸ್ನಾಯುಗಳ ಆಳದಲ್ಲಿ) ಡಿಪಿಪಿ, ಡಿಟಿ, ಟಿಟಿ ಮತ್ತು ಟೈಫಾಯಿಡ್

ಚಿತ್ರ 4.3 ಸೂಜಿಯ ವಿವಿಧ ಚುಚ್ಚುಗಳ ಚಿತ್ರ

ಚುಚ್ಚುವ ನೊಡಲು ಚರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡುವುದು

ಸ್ವಲ್ಪ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ. ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಇರದಿದ್ದರೆ ನೀರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ

ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ (ಚುಚ್ಚಿದ) ನಂತರ

ಒಂದು ಹತ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಬಟ್ಟೆಯ ಜಾಲರಿಯ ಚೂರನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ
ಸೂಜಿ ಚುಚ್ಚಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಒತ್ತಿ
ಸೂಜಿ ಸಣ್ಣ ರಕ್ತನಾಳವನ್ನು ಹರಿದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಹನಿ ರಕ್ತ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.
ರಕ್ತಸ್ರಾವ ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೆ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ನಯವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ.

4.5 ಡಿ.ಪಿ.ಟಿ, ಡಿ.ಟಿ. ಮತ್ತು ಟಿಟಿ :- ಸಿರಂಜನ್ನು ತುಂಬುವುದು

ನೀವು ಡಿಪಿಟಿ ಮತ್ತು ಡಿಟಿ ಅಥವಾ ಟಿ. ಟಿ. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಂಚೆ

1. ಸೀಸೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.
2. ಸೀಸೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅಂದರೆ ಕೆಳಗೆ ಸೇರಿದ ಕಣಗಳು ಲಸಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅದು ಹಿಮಗಟ್ಟರಲಾಯಿತು ಅದು ಮಂಜುಗಟ್ಟಿರ ಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿದರೆ ಕುಲಕಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
3. ಲೋಹದ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಆಂಪೂಲ್ ಕೊಯ್ಯುವ ಸಾಧನದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ
4. ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಹಿಮ ಒತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಟ್ಟಿಗಳಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಡಿ.
5. ಚಿಮ್ಮಟದಿಂದ 2 ಮಿ. ಲಿ. ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಸಿರಂಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.
6. ಚಿಮ್ಮಟದಿಂದಲೇ 30 ಮಿ. ಮಿ. ಉದ್ದದ 22 ಗಾಜು ಗಾತ್ರದ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಸಿರಂಜಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ. ಸಿರಂಜನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಮತ್ತು ಮಗುವಿಗೆ ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಡಲು ಅದೇ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ.
7. ತೆಗೆದ ರಬ್ಬರಿನ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಅಥವಾ ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೊಯ್ಯುವ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ.
8. 0.5 ಮಿ. ಲಿ. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸಿರಂಜಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

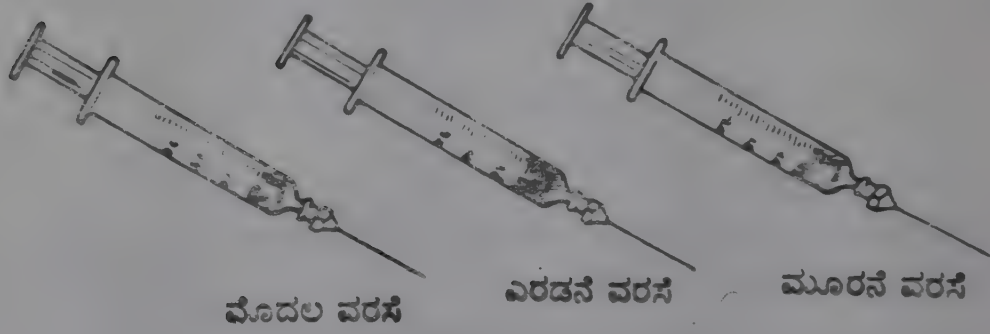
ಡಿಪಿಟಿ ಲಸಿಕೆಗಾಗಿ ಕೊಡು

0.5 ಮಿ. ಲಿ. ನ್ನು 4 ವಾರಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 3 ಸಲ ಕೊಡಿ
ಮಗುವಿನ ತೊಡೆಯ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ
ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸಬೇಡಿ

ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚು (ಇಂಜೆಕ್ಷನ್)

ಮಗುವಿನ ಮಧ್ಯ ತೊಡೆಯ ಹೊರಭಾಗ ಈ ಚುಚ್ಚು ಕೊಡಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ಥಳ
ನೀವು ಪುಷ್ಕದಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕಾಲಿನ ಪಾರ್ಶ್ವವಾಯು ಉಂಟಾಗಬಹುದು, ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ತೋಳಿನ ಸ್ನಾಯುಗಳು
ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಅದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಈ ಇಂಜಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಪ್ರಾಥಮ್ಯವನ್ನು ಅರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ತೋರುಬೆರಳನ್ನು ಚುಚ್ಚುವ ಸ್ಥಳದ ಎರಡೂ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿ ಚುಚ್ಚಿ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಅಳದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಸಿ. ಮುಳುಗುಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆದು, ನಿಮ್ಮ ಸೂಜಿ ರಕ್ತನಾಳದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮುಳುಗುಣವು ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿ. ಸೂಜಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಚಿತ್ರ 4.4 ಡಿಪಿಟಿಯ ಡೋಸ್‌ಗಳು

4.6 ಟಿಟಿ (ದನುರ್ವಾಯು ಲಸಿಕೆ) ಯನ್ನು ಸ್ನಾಯುಗಳ ಅಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು

ಸೀಸೆಯ ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ
ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಡಿಪಿಟಿ ಲಸಿಕೆಯಂತೆಯೇ ಕುಲುಕಿರಿ.
ಡಿಪಿಟಿ ಯ ಹಾಗೆಯೇ ಸಿರೆಂಜನ್ನು ಕುಂಬಿರಿ.
ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಡಲು ಎಡ ಮೇಲ್‌ಗೈಯ ಹೊರಭಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಳ.
ಸೂಜಿಯನ್ನು ಚರ್ಮದ ಮುಖಾಂತರ, ನೇರವಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ.
ರಕ್ತಕ್ಕಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಮುಳುಗುಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ.
ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಚುಚ್ಚಿ
ಸೂಜಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆಯಿರಿ.

ಧನುರ್ವಾಯು ಚುಚ್ಚಿಗೆ (ಟಿಟಿಗೆ) ನೆನಪಿಡಿ

ಗರ್ಭಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 0.5 ಮಿ. ಲೀ ಎರಡು ಸಲ ಕೊಡಿ

ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚಿ

ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸಬೇಡಿ

4.7 ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಲು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಲಸಿಕೆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಸೀಸೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

1. ನಸುಗೊಂಪು ಬಣ್ಣದ ಲಸಿಕೆಯ ವಯಾಲ್
2. ಮುಚ್ಚಳವಿರುವ ಗಾಜಿನ ಸೀಸೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹನಿಗೊಳವೆ

ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

1ನೇ ಬಗೆಯ ಸೀಸೆ.

- ಲೋಹದ ಮಧ್ಯಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.
- 0.5 ಮಿ. ಲೀ. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸಿರಂಜಿನಲ್ಲಿ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ.
- ರಬ್ಬರಿನ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ತೆಗೆಯದೇಡಿ.
- ಮೊದಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಚಮಚದಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದೇಡಿ.

2ನೇ ಬಗೆಯ ಸೀಸೆ

- ಲೋಹದ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ
- ರಬ್ಬರಿನ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ.
- ಹನಿಗೊಳವೆ ಇರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ
- ಹನಿಗೊಳವೆಯನ್ನು ಸೀಸೆಗೆ ಕೊಡಿಸಿ.
- ಹನಿಗೊಳವೆ ಸೇರಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುಗಟ್ಟೆಯಿರುವ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿಡಿ.

ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕುವ ಪೋಲಿಯೋ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ

1. ತಾಯಿ ಮಗುವನ್ನು ಅವರ ಬೆನ್ನಡಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

2. ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೆರೆಯಿಸಿ

ನಿಮ್ಮ ಕೈಯ ಬೆರಳುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಮಗುವಿನ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಒತ್ತಿ, ಅವರ ತುಟಿ ಮುಂದೆ ಚಾಚುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ಅಥವಾ ಮಗುವಿನ ಮೊಗನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು.

3. ಸಿರಂಜಿನಿಂದ (ಸೂಜಿ ಇಲ್ಲದೆ) 0.5 ಮಿ. ಲೀ. ಹಾಕಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಚಮಚದಿಂದ ಹಾಕಿ, ಅಥವಾ ಹನಿಗೊಳವೆಯ ಸೀಸೆಯಿಂದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹಾಕಬಹುದು.

4. ಮಗು ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ನುಂಗುವುದನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅದನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಉಗುಳದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಲ ಕೊಡಿ.

4.8 ದವಾರ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧತೆ

ದವಾರ ಮತ್ತು ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆಗಳು ಹಿಮಗಟ್ಟು ಒಡಗಿಸದವು.

ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಂಚೆ ಜೊತೆಗಿರುವ ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು.

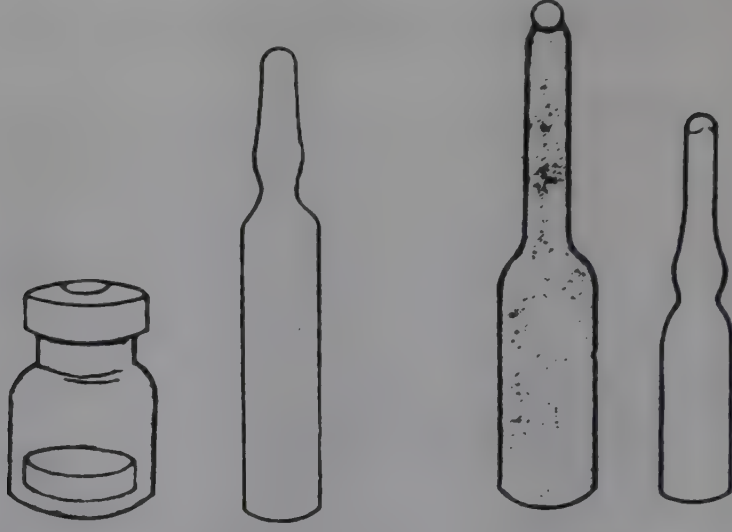
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಲಸಿಕೆಯ ವಯಾಲ್ ಅಥವಾ ಅಂಪೂಲ್ ಜೊತೆ ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವದ ಒಂದು ಅಂಪೂಲ್ ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವವನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಸಿಕೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ.

- ಶೀತಕದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಡಿ

- ತಣ್ಣನೆಯ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಲಸಿಕಾ ವಾಹಕದಲ್ಲಿಡಿ

ಅಂದರೆ ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಅದು ಸಾಕಷ್ಟು ತಣ್ಣಗಿರುವುದು ಖಚಿತ, ಆದರೆ ದ್ರವವನ್ನು ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸಬೇಡಿ ಏಕೆಂದರೆ ಸೀಸಗಳು ಒಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 4.5 ದಡಾರದ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವ

ಬಿಸಿಜಿ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವ

ಹಿಮಗಟ್ಟಿ ಒಣಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಕಯಾರಿಸುವಿಕೆ

ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳು ಸೇರುವವರೆಗೆ ಮತ್ತು ನೀವು ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗುವವರೆಗೆ ತಾಳಿರಿ.

ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ 10 ಮಿ. ಲೀ. ಅಥವಾ 5 ಮಿ. ಲಿನ ಸಿರಿಂಜ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮಿಶ್ರಕ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಅರಿವಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಸಿರಿಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ದ್ರವವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೀರಿ. ಚುಚ್ಚುವುದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕಲ್ಲ.

ಕರಗಿಸುವ ದ್ರವದ ಅಂಪೂಲನ್ನು ತೆರೆಯಿರಿ

ಚಿತ್ರ 4.6 ಅಂಪೂಲನ್ನು ತೆರೆಯುವಿಕೆ

ಸಿರೆಂಜಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದ್ರವವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳಿ
ಲಸಿಕೆ ಸೀಸೆಯ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತೆರೆಯಿರಿ
ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆಗೆ

ನೀವು ಆಂಪ್ಯೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಮುಂಚೆ

ಅವನ್ನು ಬೆರಳಿನಿಂದ ತಟ್ಟಿ ಲಸಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಪುಡಿ ತಳದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ಹೀಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಆಂಪ್ಯೂಲಿನ ಕೊರಳನ್ನು ಕೊಯಿದು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಲಸಿಕೆ ಹೊರಗೆ ಬೀಳಬಹುದು.

ಮಿಶ್ರಕ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಲಸಿಕೆಯ ಆಂಪ್ಯೂಲಿನ ಅಥವಾ ವಯಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೂರಿರಿ.

ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದ್ರವವನ್ನೂ ಪಾಲಿಮಾಡಿ.

ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ದ್ರವವನ್ನು ಸಿರೆಂಜಿನಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಂಪ್ಯೂಲಿನ ಅಥವಾ ವಯಾಲಿನಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿ. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಮಾಡಿ.

ಈಗ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ದ್ರವ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಲಕುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪುನರ್ ತಯಾರಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

4.9 ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಿಕೆ :- ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣ

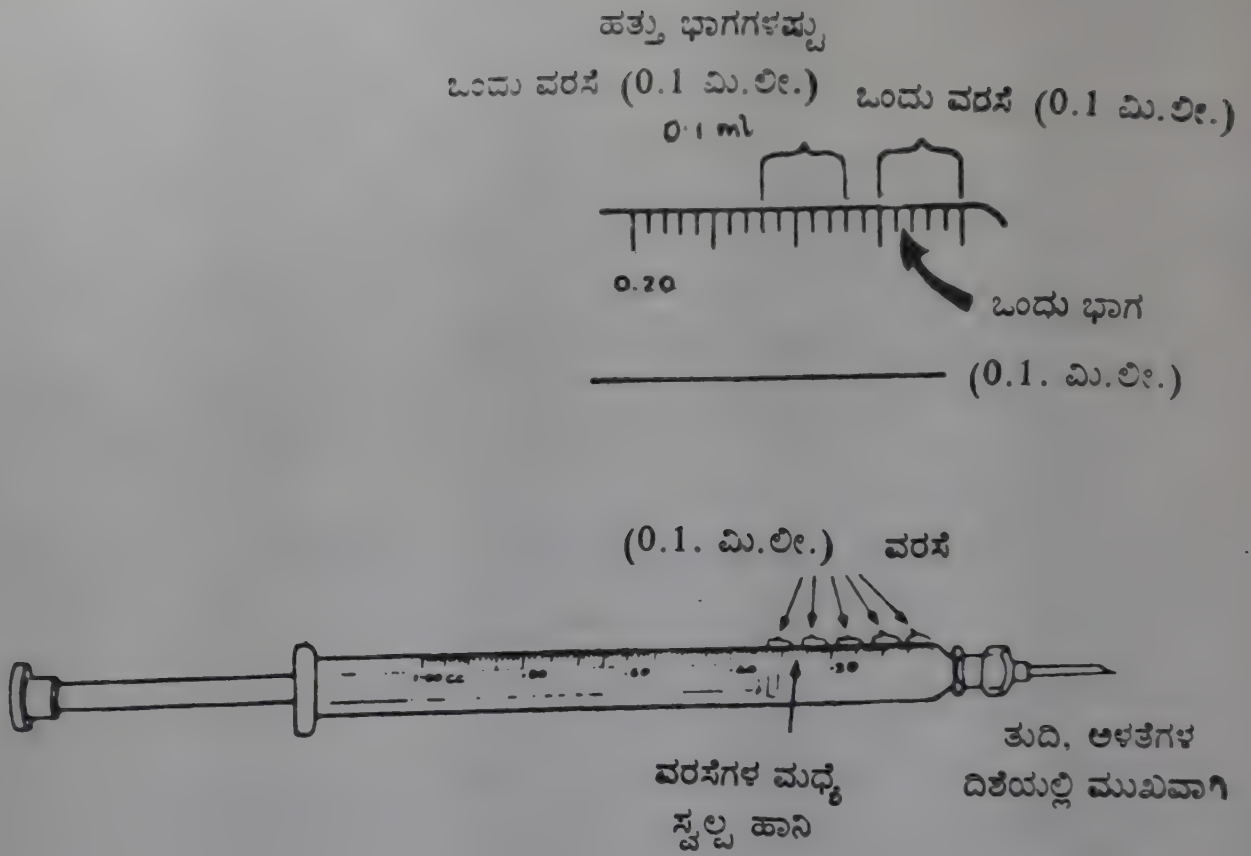
ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಲು ನೀವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬರ್ಮದೋಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ವಿಶೇಷ ಸರಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಬರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಕುದಿಸುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಒಡಿದು ಸಂಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

ಬಿಸಿಜೆ ಉಪಕರಣ

ಒಂದು ಕಿರಿದಾದ 1 ಮಿ. ಲೀ. ಓಮೆಗೆ ಟ್ಯೂಬರ್‌ಕ್ಯೂಲಿನ್ ಸರಂಜುಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕ (10 ಮಿ. ಮಿ) ಸೂಕ್ಷ್ಮ (26 ಗಾಜು) ಸೂಜಿಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಒಂದು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ದೀಪ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ದೀಪಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕವಚ.

ಚಿತ್ರ 4.7 ಬಿಸಿಜೆ ಸೂಜಿ ಕಾಯಿಸುವ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ದೀಪ ಮತ್ತು ಕವಚ

ಚಿತ್ರ. 4.8 ಓಮೆಗಾ-ಸಿರೆಂಜ್ ಮತ್ತು ಅಳತೆ

ಓಮೆಗಾ ಸಿರೆಂಜ್ :

ಇದು ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಗಾಜಿನ ಸಿರೆಂಜು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಳತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. "0.20, 0.40, .60, .80 1.00ಮಿ, ಲಿ"ತೋರಿಸುವ ಅಳತೆಯನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ, ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಅಥವಾ ಗುರುತು 0.01 ಮಿ.ಲಿ ನ ಸೂಚಕ ವಾದ್ದರಿಂದ 0.1ಮಿ.ಲಿ ಲಸಿಕೆ 10 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ತುಂಬುತ್ತದೆ 4, 8, 12, 16 ರ ಅಂಕಿ ತೋರಿಸುವ ಅಳತೆಯನ್ನು, ಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ

4.10 ಬಿಸಿ ಬೆ ಕೊಡುವುದು:- ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಚುಚ್ಚು :

ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ವುನರ್‌ತಯಾರಿಸಿ, ಮಗುವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು, ಸಿರೆಂಜನ್ನು ತುಂಬಿರಿ,

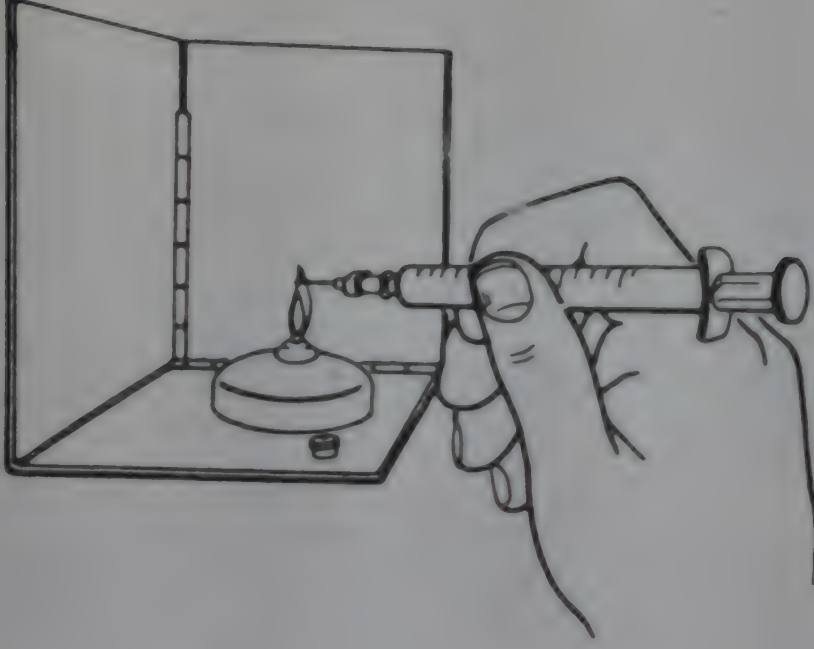
1. ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬಿಸಿಮಾಡಿ;

ಸೂಜಿಯನ್ನು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ದೀಪದ ಉರಿಯಮೇಲೆ. ಅದು ಕೆಂಪಾಗುವವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಸೆಕೆಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ,

2. ಸ್ವಲ್ಪ(0.01-0.07 ಮಿ.ಲಿ) ಲಸಿಕೆಯನ್ನು

- ಸೂಜಿಯನ್ನು ತಣ್ಣಗೆ ಮಾಡಲು.
- ಶಾಖದಿಂದ ಹಾಳಾದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು
- ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಬಿಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು.

ಚಿತ್ರ. 4.9. ಬೀಜ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡುವುದು

- ಸೂಜಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಯಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು.
ಸೂಜಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರ ಹಾಕಿ.

ಚಿತ್ರ 4.10 ಬೀಜ ಲೂಕಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿ

3. ಮಗುವಿನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ

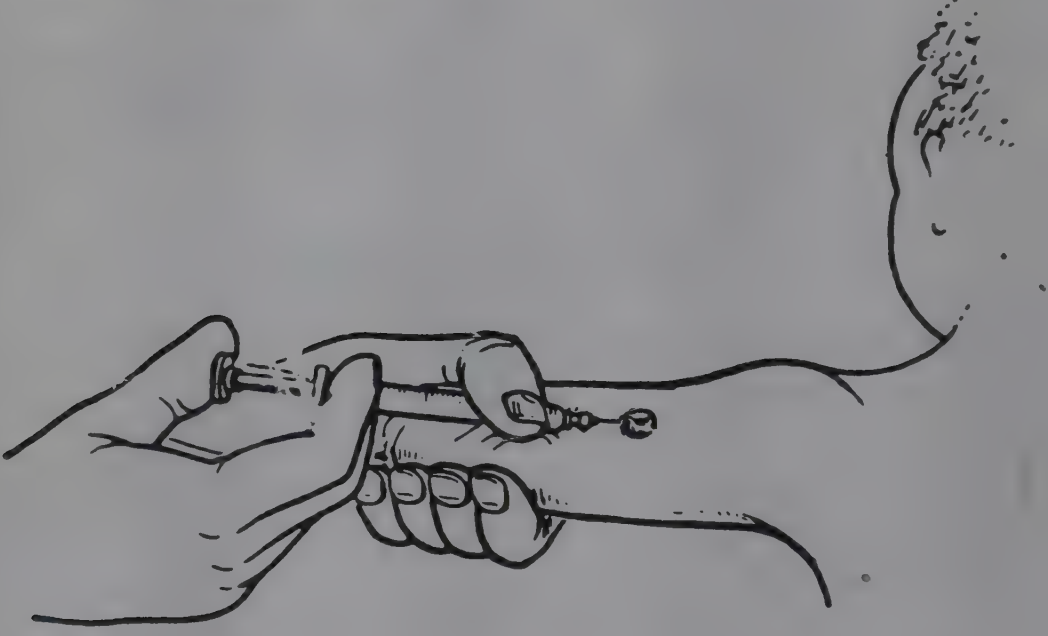
ನಿಮ್ಮ ಕೈ ಮಗುವಿನ ತೋಳಿನ ಕೆಳಗೆ ಇರುವಂತೆ

ನಿಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ಬೆರಳುಗಳು ತೋಳಿನ ಸುತ್ತ ಬಂದ ಚರ್ಮವನ್ನು (ಚಿತ್ರ 4.11) ಹಿಗ್ಗಿಸುವಂತೆ, ಹಿಡಿಯಿರಿ.

4. ಸಿರೇಜನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯ ತುದಿ ಮತ್ತು ಅಳತೆ ಪಟ್ಟಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ತೋರುವಂತೆ ಹಿಡಿಯಿರಿ.
5. ಸಿರೇಜನ್ನು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಯನ್ನು ಮಗುವಿನ ಹಿಂಗೈ ತೋಳ ಗುಂಟ ಇಡಿ.
6. ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೂರಿ ಕೇವಲ ತುದಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ತೂರಿದರೆ ಸಾಕು.

ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕೇವಲ ಚರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಚರ್ಮದ ಸಮತಲದಲ್ಲಿಟ್ಟು ತುದಿ ಮೇಲಿರುವಂತೆ ಇಡಿ. ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬಹಳ ದೂರ ತೂರಬೇಡಿ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಡೆಗೂ ತೂರಬೇಡಿ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗಡೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ, ಆಗ ಅದು ಚರ್ಮದ ಒಳಗಿನ ಬದಲು ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗಿನ ಚುಚ್ಚುವುದು.

7. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲು ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಎಡ ಹೆಬ್ಬೆರಳನ್ನು ಸಿರೇಜಿನ ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯ ಮೇಲಿಡಿ ಚಿತ್ರ (3.14)
- ಸಿರೇಜಿನ ಮುಳುಗುಣಕಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಲಗೈ ತೋರು ಬೆರಳ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯದ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಮುಳುಗುಣಕಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಲ ಹೆಬ್ಬೆರಳಿನಿಂದ ಒತ್ತಿ.

ಚಿತ್ರ 4.11 ಬಿಸಿಜೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ(ಚುಚ್ಚುವುದು)

8. 0. 1. ಮಿ. ಲೀ. ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಒಳ ಚುಚ್ಚಿ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆಳೆಯಿರಿ
ಸಿರೇಜಿನ ಹೊಂದಣಿಕೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಲಸಿಕೆಯು ಸೋರದಂತೆ ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸೋರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಫದ್ರವಾಗಿ ಕೂಡಿಸಬೇಕು.

ನೀವು ಬಿಸಿಜೆ ಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿದ್ದರೆ :

ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮತಲದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಇರುವ ಒಂದು ಬಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
ಈ ಊದಿದ ಚರ್ಮ ಬಿಳುಪಿಹೋದಂಥ ಚಿಕ್ಕ ಕುಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ನೀವು ಬಿಸಿಜೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿ ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಿದರೆ

ಚರ್ಮ ಊದುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣ ದಿಮ್ಮ ಕಾಣುತ್ತದೆ.
ಲಸಿಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಳ ಸೇರುವ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಚರ್ಮದ ಒಳಗೆ ಚುಚ್ಚುವುದ್ದು ಕೊಡಲು ಮುಳುಗುಣಕಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದು

- ಚುಚ್ಚುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಸೂಜಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ.
- ಉಳಿದ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ.
- ಈಗಾಗಲೇ ಪೂರ್ತಿ ಲಸಿಕೆ ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ಸೇರಿದರೆ ಮಗುವಿಗೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ
- ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕೊಡಬೇಡಿ.
- ಮಗುವಿಗೆ ಲಸಿಕಾ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕೀವಾಗಬಹುದು, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ಜಾಗೃತಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಿ.

4.11 ಬಿಸಿಲೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವಿಕೆ : ಮುಂದಿನ ಮಗುವಿಗೆ ಚುಚ್ಚುಹಾಳಲು ತಯಾರಾಗುವುದು

ಓಮೆಗಾ ಸಿರಂಜನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವುದು

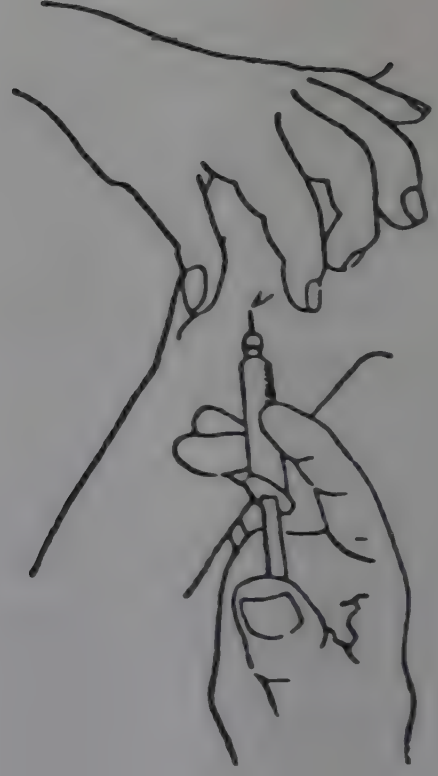
- ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ
- ಸೂಜಿ ತಳ್ಳಿ ಗಾಗಲು ಮತ್ತು ಸರಾಗಗೊಳ್ಳಲು ಲಸಿಕೆಯ ಕೆಲವು ಹವಿಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ.
- ಇನ್ನೊಂದು ಮಗು ಬರುವವರೆಗೆ ಸಿರಂಜನ್ನು ಕಪ್ಪುಕಾಗದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡಿ.
- ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕೊಟ್ಟು ಸೂಜಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾಯಿಸಿ.
- ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚುಚ್ಚುಮದ್ದಿನ ಮಧ್ಯೆ ಸೂಜಿಯ ತುದಿಯನ್ನು ಕಾಯಿಸುತ್ತಿರಿ.
- ಸಿರಂಜು ಖಾಲಿ ಆದಾಗ ಹೊಂದಣಿಕೆಯು ಸೇರದಂತೆ ಇದೇ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ
- ಸೂಜಿ ಆರಿದ ಮೇಲೆ, ಸಿರಂಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ 5 ಡೋಸ್‌ಗಳಷ್ಟು ಲಸಿಕೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಬಿಸಿಜಿ ಗಾಗಿ ನೆನಪಿಡಿ

ಚರ್ಮದ ಒಳಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗಲ್ಲಿ,
ಚುಚ್ಚುಮದ್ದುಗಳ ನಡುವೆ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ
ಸಿರಂಜನ್ನು ಕಪ್ಪುಕಾಗದಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಡಿ

4.12 ದಡಾರದ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವುದು : ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ ಚುಚ್ಚುವುದು

- ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ತಯಾರಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಸಿ ಸಿರಂಜನ್ನು ತುಂಬಿ.
- ಮಗುವಿನ ಮೆಲ್ಲೋಳಿನ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಕೊಡಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳು ಚರ್ಮವನ್ನು ಚೂಟಿ ಹಿಡಿಯಲಿ
- ಸೂಜಿಯನ್ನು ಚೂಟಿ ಹಿಡಿದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪ ಒರೆಯಾಗಿ
- ಸೂಜಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಆಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಬೇಡಿ
- ಸೂಜಿಯನ್ನು ಒಳ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಿರಂಜಿನ ಹೊಂದಣಿಕೆಯ ತುದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಬ್ಬರಳು ಮತ್ತು ಬೆರಳಿನಿಂದ ಆಧಾರ ಕೊಡಿ.

ಅ) ಸೂಜಿಯನ್ನು ಚುಚ್ಚುವುದು

ಬ) ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಸೇರಿಸುವುದು

ಚಿತ್ರ 4.12 ದಡಾರದ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವುದು

ಮುಳುಗುಣಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಎಳೆದು ರಕ್ತವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ

ಸೂಜಿ ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತ ನಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಸಿರೆಂಜಿನಲ್ಲಿ ರಕ್ತಬರುವುದು ಆಗ ಸೂಜಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇಡಿ.

ಮುಳುಗುಣಿಯನ್ನು ಹೆಬ್ಬರಳಿನಿಂದ ತಳ್ಳಿ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ.

ಸೂಜಿಯನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆಯಿರಿ.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ವೇಳಾವಟ್ಟ

ಯಾರಿಗೆ	ಲಸಿಕೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾರ್ಗ
ಗರ್ಭಿಣಿಯರು	ಬಿಟ	1 *	ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ
ಶಿಶುಗಳು (3-9 ತಿಂಗಳು)	ಡಿ ಪಿ ಟಿ	3+1 * *	ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ
	ವೋಲಿಯೋ	3+1 * *	ಬಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ
	ಬಿಸಿಜಿ	1	ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ
(9-12 ತಿಂಗಳು)	ದಡಾರ	1	ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ
ಮಕ್ಕಳು	ಡಿಟಿ	1 *	ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ
	ಟೈಫಾಯಿಡ್	2	ಚರ್ಮದ ಕೆಳಗೆ
ಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳು (10 ಮತ್ತು 16 ವರ್ಷ)	ಬಿಟ	1 *	ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ

* ಮುಂಬೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರದಿದ್ದರೆ ಎರಡು ಸಲ ಕೊಡಿ.

** ವರ್ಧಕ ಪ್ರಮಾಣ 18 ರಿಂದ 24 ತಿಂಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

- ಎರಡು ಡೋಸ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯದ ಅಂತರ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಇರಕೂಡದು.
- ಸೌಮ್ಯ ಸೋಂಕುಗಳು ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಲು ಭಾದಕ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲ.
- ಎಲ್ಲ ಲಸಿಕೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ 0.5 ಮಿ. ರೀ. ಆದರೆ ಬುಜಿ ಮಾತ್ರ 0.1 ಮಿ. ರೀ.
- ಲಸಿಕೆ ಕೊಡುವ ಮುಂಚೆ ಕೈ ತೊಳೆಯಿರಿ ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡಿ.
- ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಒಂದ ಲಸಿಕೆಯ ಒಂದೇ ಸೀಸೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯಿರಿ. ತೆರೆದ ವಯಾಲನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಮುಂಜಿನ ಒತ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳಿರುವ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿಡಿ. ವಯಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಶಾಖ ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯನಿರಳಿಕೆ ಬೀಳದಂತೆ ಗಮನವಹಿಸಿ. ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದ ವಯಾಲಿನನ್ನು ಲಸಿಕಾವಾಹಕ ಅಥವಾ ಶೀತಕದಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಡಿ.
- ಲಸಿಕೆಯೊ ಕೊನೆಯದಿನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

5. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ವಿಧಾನಗಳು

ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೇಂದ್ರ ವಿಧಾನ ಹೊರ ಭೇಟಿ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಶಿಬಿರಗಳು. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಮಾಡಿಬಿಡುವಂತವುಗಳಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಕಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

5.1 ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳು

ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುಕಷ್ಟ ಶೀತಲ ದಾಸ್ತಾನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿರುವ ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಶೀಲ ಶೀತಕವಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಣನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಲಸಿಕೆಗಳೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ವಿವಿಧ ಲಸಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ದಿನ, ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಪ್ರತಿವಾರ, ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಒಂದು ಸಲ ಹೀಗೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಿಕೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ದಿವಸ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಬರೆದಿಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಲು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

5.2 ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿರುವ ವಿಧಾನ

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿಂತ 5ಕಿ.ಮೀ. ದೂರವಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ.

5.2.1. ದೂರದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೇವಾಕ್ರಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಿಕೆ :

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಮೊತಾಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ (ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ) ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಸ್ಥಳೀಯ ದಾದಿಯರುಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ಪರಸ್ಪರ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ದಿನವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ.

ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಓರ್ವ ಸಂಪರ್ಕವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ತಿಳಿಸಿ, ಈ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ನೀವು ಬರುವ ದಿನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದು ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವರಲ್ಲದೆ, ನಿಮಗೆ ಜನರ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜಿಸಿ, ಅವಶ್ಯಕ ಕುರ್ಚಿ, ಮೇಜು, ಸ್ಟೆಪ್‌ಮಾತ್ ಮತ್ತು ನೀರು ದೊರೆಯುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ.

ಸ್ಥಳದ ಜನರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ದೂರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ,

5.2.2. ಲಸಿಕೆ ನೀಡಲು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬರುವುದು

ಮೊದಲು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ?

ಲಸಿಕಾವಾಹಕವನ್ನು ವಸೆಯೊಂದರ ಅಥವಾ ಮರದ ಕೆಳಗಿನ ನೆರಳಲ್ಲಿಡಿ.

ನಿಮ್ಮ ಸಂಪರ್ಕವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ನೀವು ಬಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಹೇಳಿ.

ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿಕೆ ತಂಡದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು.

ತಂಡದ ಇತರರು ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು :

ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತಂಡ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಜನರನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ನಂತರದ ಭೇಟಿಗಳು :

ಮರು ಭೇಟಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ. ಭೇಟಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ 4-8 ವಾರಗಳ ಅಂತರವಿರುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಂತರ ಇರಬಾರದು.

ನಿಶ್ಚಿತ ದಿನದಂದು ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ವ ಧೈಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಮುಂಧಿನ ದಿವಸ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

5.2.3. ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮರಳಿದನಂತರ :

ಲಸಿಕಾವಾಹಕದಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಇರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಲಸಿಕಾವಾಹಕದಲ್ಲಿ, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಇನ್ನೂ ಇದ್ದರೆ, ಲಸಿಕೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಅಂತಹ ಲಸಿಕೆಯ ಸೀಸೆಗಳನ್ನು ಒಂತಿರುಗಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿ ಇರುವ ಡಬ್ಬದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಶೀತಗೊಳಿಸಿ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಈ ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ.

ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಶೀತಗೊಳಿಸಿದ ಮೂರರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಲ ಹೊರತೆಗೆಯದಂತೆ ಎಚ್ಚರವಹಿಸಿ.

ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ, ಓಮಗಟ್ಟಿಸುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಂಜಿನಗಡ್ಡೆಗಳಿ ರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ.

ನೀವು ಹೊರಹೋಗುವ ಮುಂಚೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಓಮಗಟ್ಟಿಸುವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಒಂತಿರುಗಿಸಿದ ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಶೀತಗೊಳಿಸಿದ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿಡಿ

ಲಸಿಕಾವಾಹಕವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಮಾಡಿ. ಒಣಗಲು ಬಾಯಿ ತೆರೆದಿಡಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿರುಕುಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ ಬಿರುಕು ಗಳಿದ್ದರೆ ಟೀಪಿನಿಂದ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿ.

ಸಮಯ, ಚಿಮ್ಮಟಿಗೆ ಪಾತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಲಾಗಿರದಿದ್ದರೆ, ಈಗ ಮಾಡಿ. ಸಮಯ ವಿದ್ದರೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ.

5.3 ಶಿಬಿರಗಳು

ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಅಥವಾ ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವ ವಿಧಾನದಿಂದ. ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿ ಗಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಕರ್ತರ ತಂಡಗಳು, ಸಾಕಷ್ಟು ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಉಪಕರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಗ್ರಾಮದಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದಲೂ ದೂರ ಹೋಗುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಮೂಲಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧ್ಯ. ಕಡಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ದೂರವಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕು. ಸಮುದಾಯದ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮುಖಂಡರು, ಅರ್ಹ ಮಕ್ಕಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ದಿನ ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕರೆ ತರುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ನಾಲ್ಕು-ಎಂಟು ವಾರಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಮರು ಭೇಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ.

6. ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ

6.1 ಸಮುದಾಯದ ಮನವೊಲಿಸುವುದು

ಸಹಕಾರದ ಅವಶ್ಯಕತೆ

- * ನಿಮ್ಮ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಜನರ ಸಹಕಾರ ಅವಶ್ಯಕ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಹಾಯಕವಾಗಿಗೊತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಸಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- * ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದಿರಿದು. ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಬಹಳ ದೂರ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಸೂರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಅವರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು.
- * ನೀವು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಬೇಕಾದರೆ ಜನರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳ ದೊರಕಿಸಲು ಆರೋಗ್ಯಕರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಾಗಲೂ ಅವರ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವಾಗ ಪೇರಂಗಳನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಮಕ್ಕಳ ತೂಕ ನೋಡಲು ಸ್ಥಳೀಯರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಾಯ್ದೆ ರೀತಿ ಪ್ಯಾಸ್ಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬರಲು ನೆನಪುಕೊಡಲು ಜನರ ಸಹಾಯ ಬೇಕು.
- * ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಜನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಕೊಡುವಿರುವ ಮಾತ್ರ ಲಸಿಕೆ ಪಡೆಯುವುದಾದರೆ ಜನ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ತಮ್ಮ ಹೊಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದ ಮತ್ತು ಅವರು ಬೆಲೆ ಕೊಡುವಂತದವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.
- * ಅನ್ವಯಿಕ. ಮೊದಲು ಜನರಿಗೆ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೇಕೆನಿಸುವ ಹಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಜನರ ಮನವೊಲಿಸಬೇಕು.

6.2 ಜನರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೇಕೆನಿಸುವ ಹಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು ?

ನೋಡಲು — ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಬಲ್ಲಂತಹ ಜನರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ

ರಾಜಕೀಯ ಮುಖಂಡರು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮುಖಂಡರು

ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ

ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣರು (ಉದಾ : ಕೃಷಿ)

ಮಹಿಳಾ ಗುಂಪುಗಳು (ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿಗಳು)

ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು

ಕರಪೇತಿ ಹೊಂದಿದ ವಾದಿಯರು

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಕರು

ಧಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರು

ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರು

ಪ್ರಶೋಧನೆಯ ಸಮುದಾಯ ಭವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಜನರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಲಿಖಿತ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.

ಜನರ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿ.

ಇರುವುದಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿರೋಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿ.

ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರ ಸಹಾಯ ಕೇಳಿ.

ಆ ಪ್ರದೇಶದ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ಬರುವ ಸುಲಭವಾಗುವಂತೆ ಲಿಖಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪೈಕಿ ಎರಡನೇ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕೇಳಿ
ಉದಾ : ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಕೇತ ದಿವಸ.

ಜನರನ್ನು ಲಿಖಿತ ಪಡೆಯಲು ಬರಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸುವುದು.

ನಿರ್ದೇಶನದಾಗಿ - ಲಿಖಿತ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ

ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಅನುಭವ ಅವರ ಮನವರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ನಂದಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ, ಸಮರಸವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದು ಇದು, ನಿಮ್ಮ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಬೇಕು. ಕಾಲ ನಿಷ್ಠೆಯೂ, ವಿಷಯಾತ್ಮಕವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಆಗಬೇಕು. ಲಿಖಿತಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿ. ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮರು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಲಿಖಿತ ನೀಡುವುದು ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

5.3 ಸಮುದಾಯದ ಛಾತ್ರವಿವರಿಸುವಿಕೆ

ಸಮುದಾಯದ ಛಾತ್ರವಿವರಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕೊರತೆಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಛಾತ್ರವಾಗಿ ವಿವರಿಸ ಬಹುದು :

5.3.1 ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ

- ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ತೀವ್ರತೆ ಅಥವಾ ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ;
- ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಬಗ್ಗೆ;
- ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ.
- ಲಿಖಿತ ನೀಡುವ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ.
- ಲಿಖಿತ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣವಯಸ್ಸನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದ ಆಯ್ಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ.

5.3.2 ಮನವರಿಕೆಯ ಕೊರತೆ

- ಲಿಖಿತ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು.
- ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಹಿಳೆ.
- ಲಿಖಿತಗಳು ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಂದಲೇ ಅಥವಾ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತವೆಂಬ ಮಹಿಳೆಗಳು.
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಬ್ಬಂದಿಯ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು.
- ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಭಯ.

6.3.3 ಆಡಳಿತಗಳು

- ಅ. ಲಸಿಕೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಅತಿ ದೂರವಿರುವುದು
- ಆ. ಅನುಕೂಲವಲ್ಲದ ಸಮಯ
- ಇ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವುದು

ಕಾರಣಗಳು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಜನರ ಪ್ರತಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ ಕಂಡರೆ ಈ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಅನಾನುಕೂಲಕರ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ಸಮಯ ಕಾರಣವೆಂಬುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಸೌಜನ್ಯಪೂರ್ಣ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ಸೇವೆಗಳು ಜನರು ಪಾಲಾಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ. ಸಿರೆಂಜು ಮತ್ತು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸದ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಧಾನದಿಂದ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿ ಯಾವುದೇ ವಿಪರೀತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಾರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಸಭಾವಸ್ಥನೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನೂ ಮತ್ತು ಬಾಲಕ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿರಬೇಕು. ಸರಳ ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ದಾಯಿಯರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಅಂಗನವಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮೊದಲಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ತಂಡದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಲಸಿಕೆಯ ವೇಳಾವಿಚ್ಛಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡುವ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಒದಗಿಸುವ ಭೋಧಕ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

6.4 ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಸಂಶಯಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಕೊಳ್ಳಿ. ಪೂರ್ವರಸೆಯ ಲಸಿಕೆ ಪಡೆದ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಜನರ ಮನವೊಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಅಂದಾಜುಮಾಡಬಹುದು. ಪೂರ್ವರಸೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸೂಚಕಗಳು. ತಕ್ಷಣ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಅವಶ್ಯಕ ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳೂ ತಮ್ಮ ಮೊದಲ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ವೇಳೆಗೆ 3 ವರಸೆ ಡಿಪಿಟಿ, ಪೋಲಿಯೊ ಮತ್ತು ಒಂದು ವರಸೆ ಬಿಜಿ ಮತ್ತು ದಡಾರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಎರಡು ಅಥವಾ ಬಲವರ್ಧಕ ಟಿಟಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮುದಾಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರ್ಥ.

ನೆನಪಿಡಿ

- * ಲಸಿಕೆಗಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಭೇಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾಯಂದಿರಿಗೆ ನೆನಪುಕೊಡಿ.
- * ಯೋಜಿತ ದಿನ ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಶಿಬಿರ ನಡೆಸಿ.
- * ಸಭೆ ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ.
- * ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡದ ಅಥವಾ ಮೊಂಡಾದ ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ.
- * ಸೌಮ್ಯ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಭಾದಕ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿ.
- * ಲಸಿಕೆಗಳಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾದ ಪೋಲಿಯೋ, ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿನ ಧನುರ್ವಾತ, ನಾಯಿಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಧಡಾರದಂತಹ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಡಿ.

7. ಕಾಯಿಲೆಗಳ ನಿವಾರಣೆ

ಲಿಖಿತ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂತಿಮ ಗುರಿ, ಲಿಖಿತಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಬಲ್ಲ ಕಾಯಿಲೆಗಳಾದ ಗಂಟಲಾಮಾರಿ, ನಾಯಿಕಮ್ಮ, ಧನುರ್ವಾತ, ಫೋರಿಯೋ, ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷಯ, ದಡಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಮೂತ್ರ ಜ್ವರಗಳ ಸಂಭವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಕಾಯಿಲೆಗಳ ನಿಗಾವಳಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗ. ಕಾಯಿಲೆ ದೀಳುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮವಾದ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧವಾದ ಮಾಹಿತಿ ದೊರೆ ಬುತ್ತಿದ್ದರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಯೋಜಿಸಬಹುದು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಈ ಮಾಹಿತಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಲಿಖಿತ ನೀಡುವವರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಮರ್ಥ ನಿಗಾವಳಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯರ್ಥನೂ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಖಿತಿಯಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟಬಲ್ಲ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಕಾಯಿಲೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯಲಪ್ಪೆ ಆಲ್ಲ. ಕಾಯಿಲೆ ಬರುವ ವಯಸ್ಸು, ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಲಿಖಿತ ಪಡೆವವರ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಖಿತಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಲ್ಲ ಕಾಯಿಲೆಗಳಾವುವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಸಂಭವಿಸುವಾಗ ಗುರುತಿಸುವುದರಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರರಬೇಕು.

7.1 ಫೋರಿಯೋ (ನರಮಣ್ಣು ರೋಗ)

ಫೋರಿಯೋ ರೋಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಾಣು ಜೀವಿಗಳಿಂದಾಗುವುದು. ಕಲುಷಿತ ನೀರು ಅಥವಾ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕಣಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯ ಮುಖಾಂತರ ಈ ವಿಷಾಣು ಜೀವಿಗಳು ಹರಡುತ್ತವೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಸೋಂಕು ತಗಲಿದ 5 ರಿಂದ 14 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

1 ರಿಂದ 3ನೇ ದಿವಸ — ಮಗುವಿಗೆ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಜ್ವರವಿರುತ್ತದೆ.

3 ರಿಂದ 5ನೇ ದಿವಸ — ಮಗುವಿಗೆ ಜ್ವರ ತಲೆನೋವು, ಬಳಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಕತ್ತು ಹಾಗೂ ಬಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ನೋವಿರುತ್ತದೆ.

— ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲ ಅಥವಾ ಕೈಯ, ವಾರ್ಷಿಕವಾಯು, ತೀವ್ರ ಹಂತ ಮುಗಿದ ನಂತರ ವಾರ್ಷಿಕವಾಯು ವಾಕ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಮತ್ತೆ ಬರಬಹುದು. ಸ್ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋವಿನ ಹಾಳೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

7.2 ನವಜಾತರ ಧನುರ್ವಾತ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನವಜಾತ ಶಿಶುವಿಗೆ ಧನುರ್ವಾತವು ಹುಟ್ಟಿದ 2 ರಿಂದ 10 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಹೊಕ್ಕಳ ಹುರಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಚ್ಚ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಪದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕೊಳಕು ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಸೋಂಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹುಟ್ಟಿದಾಗ ಮಗು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಥಾನ ಬಿಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಹುಟ್ಟಿದ 5-10 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಗು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗುವುದು ಅಥವಾ ಮುಖ ಮತ್ತು ಮುಂಡದ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಗಿತವಿರುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮ ಮಾರಕ.

ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಧನುರ್ವಾತ ನಿರೋಧಕ ಚುಚ್ಚು ಮದ್ದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹೆರಿಗೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆನಾರೋಗ್ಯಕರ ಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೊಕ್ಕಳ ಹುರಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಲು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಲು ಹಾಗೂ ಈ ಹೊಕ್ಕಳ ಹುರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೂದಿ, ಸಾಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಕಲುಷಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ ಇವು ದಾದಿಯರು ಮತ್ತು ಸೂಲಗಿತ್ತಿಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ಕೊಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಆಗುವ ಯಾವುದೇ ಮರಣದ ೭ ಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ವರದಿ ನೀಡುವಂತೆ ಸಮುದಾಯ ಆರೋಗ್ಯ ಎನ್‌ಜಿಒ
ಪರ್ಶಕರು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ದಾದಿಯರಿಗೆ ಮತ್ತಿತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು:

7.3 ದೊಡ್ಡ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢರಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಾತ

(ಗಾಯ. ಸುಟ್ಟಗಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ) ಚರ್ಮದ ಬಿರಿದ ಭಾಗ ಮಣ್ಣು, ಧೂಳಿ ಅಥವಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಕಲುಷಿತ ಗೊಂಡಾಗ ರೋಗದ ಸುಮ್ಮಾವಸ್ಥೆಯ ಕಣಗಳು ದೇಹವನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಹಲ್ಲು ಕೀಳಲು ಮತ್ತು ಕಿವಿಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಪರಿಷ್ಕರಣಗೊಳ್ಳುವ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಸುಪ್ತರೋಗಾಣುಗಳು ಹರಡಬಹುದು. 5 ವರ್ಷದ ಕೆಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಾತಕ್ಕೆ ಕಿವಿಯ ಸೋಂಕುಗಳು ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಆಂಶಗಳಾಗಬಹುದೆಂಬುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

- ದವಡೆಯ ಸ್ನಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ತುಡಿತ ಮತ್ತು ನೋವು ಸಹಿತ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ.
- ಕತ್ತು ಮತ್ತು ಮುಂಡದ ಸ್ನಾಯುಗಳ ಸೆಳೆತದಿಂದ ದೇಹ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಬಹಳ ಜನ ಸಾಯುತ್ತಾರೆ.

7.4 ಗಂಟಲುಮಾರಿ (ಡಿಪ್ಟೀರಿಯಾ)

ರೋಗದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ರಮಿ (ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ) ಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡುತ್ತವೆ. ರೋಗಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ 2 ರಿಂದ 10 ದಿನಗಳ ನಂತರ ರೋಗಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ.

1-3 ದಿನಗಳು — ಮಗುವಿಗೆ ಗಂಟಲು ನೋವಿರುತ್ತದೆ.

ತಲೆನೋವು
ಸಾಧಾರಣ ಜ್ವರ
ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ
ಆಟವಾಡುವುದಿಲ್ಲ

- ಕತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಪೊರೆಯೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

4-6 ದಿನಗಳು — ಮಗು ತುಂಬ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕತ್ತು ಬಹಳ ಬಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಬೂದು ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಪೊರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊರೆಯು ತುದಿಗಳು ಬೆನ್ನಾಗಿ ಮೂಡಿರುತ್ತವೆ.

- ಬಹಳ ಸಲ ಗಂಟಲು ಮಾರಿ ಕ್ರಮೇಣ ಶ್ವಾಸನಾಳಕ್ಕೆ ಹರಡಿ ಮಗುವಿಗೆ ಉಸಿರಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ
- ರೋಗಾಣುವಿನ ವಿಷ ಸ್ರಾವ ಹೃದಯದ ಸ್ನಾಯು ಮತ್ತು ನರಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

7.5 ನಾಯಿಕೆಮ್ಮು

ರೋಗದ ಆರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಸೋಂಕಿರುವ ಮಗು ಕಿಮ್ಮಿದಾಗ ಸಣ್ಣ ಹಸಿಗಳಾಗಿ ರೋಗಾಣುಗಳು ಗಾಳಿನ ಮುಖಾಂತರ ಹರಡುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲನೇ ವಾರ — ಮಗುವಿಗೆ ಕಿಮ್ಮಿರುತ್ತದೆ, ಮೂಗು ಸೋರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ವರವಿರುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೇ ವಾರ - ಕೆಮ್ಮು ಇನ್ನೂ ಹದಗೆಡುತ್ತದೆ. ಮಗು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಮ್ಮು ಉದಾಹರಣೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾತ್ರಿ "ಫೈಫ್" ಎಂಬ ಶಬ್ದ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತದೆ. ಕೆಮ್ಮುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಕಣ್ಣು ಹೊರಹಾಡುತ್ತಿವೆಂದು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರೆಪ್ಪೆಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗಬಹುದು. ಕೆಮ್ಮಿದ ನಂತರ ಮಗು ವಾಂತಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಮೂರನೇ ವಾರ - ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪುಟ್ಟ ಕಿರು ಸುಧಾರಣೆ

ನಾಲ್ಕನೇ ವಾರ - ನಿರೋಧವೂ, ಅಪ್ರೀತ್ಯೆ ಮತ್ತು ಮಿದುಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು.

6 ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷಯ

ರೋಗಿಯ ಕಥನದಲ್ಲಿಯೂ ರೋಗಾಣುಗಳು ಇತರರಿಗೆ ಗಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಕ್ಷಯರೋಗ ರಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿಧಾನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮಗುವಿಗೆ ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ನೋವು ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಯಾವುದೇ ಸುಸ್ಥಿತಿಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನಿವಾರ್ಯ ಇದ್ದಿರಬಹುದು.

ಕ್ಷಯರೋಗವು ದೇಹದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಒಳನುಹಿದು :

ಮಿಥುಗಳು -
ಆತಿ ಜ್ವರ
ಶೀಘ್ರ ತಲೆನೋವು
ಶಕ್ತಿ ನಷ್ಟ (ಸೆಟಿಲ್)
ಮೂಳೆಗಳು

ಗ್ರಂಥಿಗಳು -
ಕೆಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಗಂಟುಗಳಾಗುವುದು
ಇವು ಒಡೆದ ತೆರೆದ ಗಾಯಗಳಾಗಬಹುದು.

ಪುಷ್ಕರಗಳು -
ಜ್ವರ
ಕೆಮ್ಮು
ನಿಶ್ಚಕ್ರತೆ
ಕಡಿಮೆ ಹಸುವು

ಮೂಳೆಗಳು -
ಜ್ವರ
ನೋವು
ಕೀಲುಗಳ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಕುಂಠಿತವಾಗುವುದು

ವಿಷಮರೀತಜ್ವರ

ರೋಗಾಣುಗಳು ಕಲುಷಿತ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ನೀರಿನಿಂದ ಹರಡುತ್ತವೆ. ಸೋಂಕು ತಗಲಿದ ಎರಡು ವಾರಗಳ ನಂತರ ರೋಗಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಮಗು -
ಸತತ ಜ್ವರ
ತಲೆನೋವು
ಅರಕ್ತಿ
ಹಸುವು ಆಗದಿರುವುದು

ಕೆರಳಿ

ನಿದ್ರೆ ಬರದಿರುವುದು

ಮಲಬದ್ಧತೆ - ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಗುವಿನಲ್ಲಿ -

ಎಡಬಿಡದ ಜ್ವರ

ಕ್ಷೀಣ ನಾಡಿ ಮಿಡಿತ

ಹೊಲಸು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕವಚಗಟ್ಟಿದ ನಾಲಿಗೆ

ದೊಡ್ಡದಾದ ಯಕೃತ್ ಇವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದ ರೋಗಿಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ
ವಾಗುವಂತೆ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ.

8. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

8.1 ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ವರದಿಗಳು

ಕನಿಷ್ಠ ದಾಖಲೆಗಳು : ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ದಾಖಲೆಗಳು

- ಅ) ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ವರಸೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಲಸಿಕೆಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು
- ಬ) ರೋಗದ ಪ್ರಸಂಗ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ದಾಖಲೆಗಳು
- ಕ) ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಗಳ ದಾಖಲೆ
- ಡ) ಶೇಕಡದ ಉಪ್ಪಾಂಶ ದಾಖಲೆ

8.2 ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿದ ಸಾಧನ

ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಹೆಸರು, ವಿಳಾಸ ಮುಂತಾದವು ಕೊಟ್ಟು ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ವರಸೆಯ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಿಸಬೇಕು.

ಅದು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಗಳ ಗುಣವಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಿನಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರತಿ ಲಸಿಕೆಯ, ವರಸೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನೀಡಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ, ನಿಶ್ಚಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಟಕಗಳಿಂದ ವರದಿಗಳು ತಡವಾದರೆ, ಎಲ್ಲ ಘಟಕಗಳೂ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿಯೂ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಮಗುವಿನ ವಾಲಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.

8.3 ರೋಗ ಪ್ರಸಂಗ ಮತ್ತು ಮರಣಗಳು

ಲಸಿಕೆಗಳಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟಬಲ್ಲ ರೋಗಗಳ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆಗಳಿರಬೇಕು ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಂದ ರೋಗಿಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ.

ನವಜಾತ ಧನುರ್ವಾತ ಮತ್ತು ಇತರರಲ್ಲಿಯೂ ಧನುರ್ವಾತಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರದಿಮಾಡಬೇಕು. ಭೋಲಿಯೋ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೋಗಲಕ್ಷಣ ಕಂಡು ಬಂದವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಹಳೆಯ ಭೋಲಿಯೋ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನೂ ಗಣಿಸಬೇಕು.

ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿಕೆ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದು ತತ್ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರೋಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಗ ಈ ರೋಗಗಳ ಹೊಸ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವ ಸಕ್ರಿಯ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಸಂಭವಿಸಿದ ರೋಗಪ್ರಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಮರಣಗಳ ಕ್ರೋಢೀಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. (ನಮೂನೆ 4 ಪುಟ 10).

8.4 ಲಸಿಕೆಗಳ ದಾಸ್ತಾನು

ಲಸಿಕೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ, ಪಡೆದ ವಯಸ್ಸುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಗುಣವಿನ ಕ್ರಮಾಂಕ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳನ್ನು ರೆಜಿಸ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಸ್ತವವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆಗಳು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ + 10%)ಯೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ಹೊಂದಿಸಬೇಕು. ತಿಂಗಳ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಲಸಿಕೆ, ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಲಸಿಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಲಸಿಕೆ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಲಸಿಕೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಸಿಕೆಯ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

8.5 ಶೀತಕದ ಉಷ್ಣಾಂಶದ ದಾಖಲೆ

ಶೀತಕದಲ್ಲಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಸಲ ದಾಖಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರಬೇಕು. ಈ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ.

ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಮಾಡದೆಯೇ ಇದ್ದರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಆಂಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ.

**ಸರ್ವತ್ರಿಕ ಲಿಖಿತ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ
ಮಾಸಿಕ ವರದಿ**

ಜಿಲ್ಲೆ/ವೈ.ಮ.ವಿ. ಕೋಡ್ ಕ್ರಮಾಂಕ :

ತಿಂಗಳು _____ 198 _____

ರಾಜ್ಯ : _____

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ : _____

ಜಿಲ್ಲೆ : _____

ವರದಿ ನೀಡುವ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ _____ ಪಟ್ಟಣದ _____ ಗ್ರಾಮೀಣ _____

ಬಂದ ವರದಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ _____ ಪಟ್ಟಣದ _____ ಗ್ರಾಮೀಣ _____

ಅ. ನಿಗಾವಣೆ

ಕಾಯಿಲೆ		ವರದಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆ	
ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ		ವಿಪ್ರಲೋಭಿತ ಒಟ್ಟು	
ಪ್ರಕರಣಗಳು	ಮರಣಗಳು	ಪ್ರಕರಣಗಳು	ಮರಣಗಳು

ಗಂಟಲುಮಾರಿ

ನಾಯಕಿಮ್ಮ

ನವಜಾತರಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಾಯು

ಉಳಿದವರಲ್ಲಿ ಧನುರ್ವಾಯು

ನರಮಜ್ಜೆ ರೋಗ (ತೀವ್ರ)

(ವೋಲಿಯೋ)

ಕ್ಷಯರೋಗ

ವಿಪಮನೀತಜ್ವರ

ದಡಾರ

ಬ. ಲಿಸಿಕ ನೀಡಿಕೆ ಸಾಧನೆ

ಲಿಸಿಕ	(ಡೋಸ್) ವರಿಸೆ	ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
ಟಿಟ	1		
(ಗರ್ಭಿಣಿಯರು)	2		
	ವ		
ಶಿಶುಗಳು	1		
ಡಿಟಿ	2		
3 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳು	3		
18 ರಿಂದ 24 ತಿಂಗಳು	ವ		
ಪೋಲಿಯೋ	1		
3 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳು	2		
18 ರಿಂದ 24 ತಿಂಗಳು	3		
	ವ		
ಬಿ.ಸಿ.ಪಿ. 3 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳು	1		
ದಡಾರ	1		
9 ರಿಂದ 12 ತಿಂಗಳು			
ಮಕ್ಕಳು			
ಡಿಟಿ	1		
(ಶಾಲಾಪೂರ್ವ)	2		
ಡಿಟಿ	1		
(5 ವರ್ಷಗಳು)	2/ವ		
ಟೈಫಾಯಿಡ್	1		
(5 ವರ್ಷಗಳು)	2		
ಟಿಟ	1		
(10 ವರ್ಷಗಳು)	2/ವ		
ಟಿಟ	1		
(16 ವರ್ಷಗಳು)	2/ವ		
ಟೈಫಾಯಿಡ್	1		
10 ವರ್ಷ	2/ವ		
ಟೈಫಾಯಿಡ್	1		
16 ವರ್ಷ	2/ವ		

ಕ. ಲಸಿಕೆಯ ಸರಬರಾಜು (ಡೋಸ್ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)

ಲಸಿಕೆ	ತಿಂಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿದ್ದ ದಾಸ್ತಾನು	ಬಂದದ್ದು	ಬಳಸಿದ್ದು	ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿದದ್ದು
ಡಿಪಿಟಿ				
ಪೋಲಿಯೊ				
ಬಿಸಿಜಿ				
ಡಿಟಿ				
ಟೈಫಾಯಿಡ್				
ಟಿಟಿ (ಮಕ್ಕಳಿಗೆ)				
ಟಿಟಿ (ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ)				
ವಚಾರ				

ಡ. ಶಿಕ್ಷಕರು (ಸಂಖ್ಯೆ)

ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ

ಒಟ್ಟು _____

ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ _____

ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ

ಒಟ್ಟು _____

ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ _____

ಗ ನರದಿನಾಡಿದ ವಿಪರೀತ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಕೀವಿನಪ್ರಸಂಗ

ಇತರೆ (ವಿವರಿಸಿ)

ದಿನಾಂಕ :

ಜಿಲ್ಲಾ ಆರೋಗ್ಯಾಧಿಕಾರಿ/

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ/ಶಿಶು ವೈದ್ಯ,
ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಾಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ

ಇವರಿಗೆ

1. ಸಹಾಯಕ ಕಮಿಷನರರು (ಇಮ್ಯುನೈಜೇಷನ್) ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ

ನಿರ್ಮಾಣ ಭವನ, ನವ ದೆಹಲಿ 110011

2. ರಾಜ್ಯ, ವಿಸ್ತೃತ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಧಿಕಾರಿ

ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ

ಅನಂದರಾವ್ ವೃತ್ತ, ಬೆಂಗಳೂರು -560009.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಪರಿಶೀಲನಾ ಪಟ್ಟಿ

ತಿಂಗಳು _____

ಕೋಡ್ _____

ರಾಜ್ಯ _____

ಜಿಲ್ಲೆ _____

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ _____

ಜಿಲ್ಲೆ _____

/ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಲಯ _____

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆ/ಘಟಕ

ಕ್ರಮಾಂಕ	ಅಂಶಗಳು	ವಿಧಾನ	ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸೂಚಿಗಳು	ಉಪಾಯಗಳು
1.	ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ	ಸಮಾಂತರ ಗುರುಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ	
2.	ವಯಸ್ಸು	ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ	1 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 10 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಡಿಫಿ ಮತ್ತು ಫೋಲಿಯೊ ನೀಡುವುದು.	
3.	ಹೊರ ಬೀಳುವವರ ಪ್ರಮಾಣ	ಮೇಲ್ಕಂಡಂತೆ	ಮೊದಲ ದೋಸ್ಕರವನ್ನು ಮೂರನೇ ದೋಸ್ಕರಿಗೆ ಶೇಕಡ 10ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೊರಬೀಳುವುದು.	
4.	ಬಳಕೆ	ಲಸಿಕೆಯ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ	ಸಾಧನೆಯ ವರದಿಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಸಿಕೆಯ ಉಪಯೋಗ	
5.	ದಾಖಲೆ	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ	ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಲೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಗಳಲ್ಲಿ 3 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಾಖಲೆ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಕೊನೆಯ ದಿನ ಮುಗಿದ ಲಸಿಕೆಗಳು	
6.	ದಾಖಲೆ ವಿಧಾನ	ಉಪ್ಪಾಂಶ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಶೇತಕವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ	ಉಪ್ಪಾಂಶ ದಾಖಲೆ ಇಟ್ಟಿರದಿರುವುದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಸೆ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಪ್ಪಾಂಶ ಇರುವುದು ಶೇತಕದ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಅನುಕೂಲಕರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಹಿಮಾಚಲದ ಕೋಣೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಮಂಜಿನ ದಪ್ಪ ಪೇರೇ ಇರುವುದು ಲಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ವಪ್ರಸ್ತವಾಗಿಟ್ಟಿರು ವುದು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಲಸಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರುವುದು	
7.	ಸರಬರಾಜು	ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ	ದೈನಂದಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು	

ನಿರೀಕ್ಷಣೆ	ಹೋಗುವುದು
	<p>ದಿನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಲಸಿಕೆ ಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೊಯ್ಯುವುದು ಮಂಜಿನ ಒತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಿಮಗಟ್ಟಿಸ ದಿರುವುದು</p>
<p>8. ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು</p>	<p>ನಿರೀಕ್ಷೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಾಜರಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ದಿನಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಬದಲಿಸುವುದು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪ ಯೋಗಿಸುವುದು ಜನರ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಓಡಾಟ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಲಸಿಕೆಯ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸೀಸೆ ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿರುವುದು ವಯಾಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜು ಒತ್ತೆ ಅಥವಾ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಗಳಿರುವ ಬಟ್ಟಲಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರದಿರುವುದು ಲಸಿಕೆಯನ್ನು ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಲಸಿಕೆಯ ಪೇಳಾ ಪಟ್ಟಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಮುಂದಿನ ಬೇಟೆಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ, ತಿಳಿಸದಿರುವುದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಅಸೌಜನ್ಯ ವರ್ತನೆ ಲಸಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದಿರುವುದು</p>
<p>9. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು</p>	<p>ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಕೇವಲಾಗುವುದು ತೀವ್ರ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು</p>
<p>10. ಪರಿಣಾಮ</p>	<p>ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಜನ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಲಸಿಕೆ ನೀಡಿದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾದ ಕಾಯಿಲೆಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳು</p>

ದಿನಾಂಕ

ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಹುದ್ದೆ
(ದೊಡ್ಡಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ)

ಇವರಿಗೆ

1. ಸಹಾಯಕ ಕಮಿಷನರರು (ಇಮ್ಯುನೈಜೇಷನ್)
ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ
ನಿರ್ಮಾಣ ಭವನ ನವದೆಹಲಿ - 110011.
2. ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಲಲಿತಾ ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಧಿಕಾರಿಗಳು
ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ
ಅನಂದರಾವ್ ವೃತ್ತ ಬೆಂಗಳೂರು -560009

ವಿಸ್ತೃತ ಲಸಿಕೆ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ನೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ನಮೂನೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೆ.	ರಾಜ್ಯ	ಜಿಲ್ಲೆ
0101	ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	ಚಿತ್ತೂರು
0102	ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	ಕಡಪ್ಪ
0203	ಆಸಾಂ	ಕಾಮರೂಪ
0304	ಬಿಹಾರ	ಕಾಟಿಹಾರ
0305	ಬಿಹಾರ	ಪೂರ್ನಿಯಾ
0406	ಗುಜರಾತ್	ಖೇಡಾ
0402	ಗುಜರಾತ್	ಭಾರುಚ
0508	ಹರ್ಯಾಣ	ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
0609	ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ	ಸಿರಿಮುರ
0610	ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ	ಹಮಿರಪುರ
0711	ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ	ಆನಂತನಾಗ
0812	ಕರ್ನಾಟಕ	ಹಾಸನ
0813	ಕರ್ನಾಟಕ	ಕೋಲಾರ
0914	ಕೇರಳ	ಪಾಲಘಾಟ
0915	ಕೇರಳ	ಇಡುಕ್ಕಿ
1016	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	ಸಾಗರ
1017	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ	ಗ್ವಾಲಿಯರ
1118	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ನಾಂದೇಡ
1119	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	ಥಾಣೆ
1520	ಪಿರಿಸ್ಸಾ	ಪುರಿ
1521	ಪಿರಿಸ್ಸಾ	ಕಟಕ್

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೆ	ರಾಜ್ಯ	ಜಿಲ್ಲೆ
1622	ವಂಜಾಬ	ಸಂಗ್ಲೂರ
1623	ವಂಜಾಬ	ಬಟಂಡಾ
1724	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಕೋಟಾ
1725	ರಾಜಸ್ಥಾನ	ಭರತಪುರ
2026	ತಮಿಳುನಾಡು	ಮಧುರೈ
2027	ತಮಿಳುನಾಡು	ಸೇಲಂ
2228	ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	ವಾರಣಾಸಿ
2229	ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ	ದಯೋರಿಯಾ
2330	ಪಶ್ಚಿಮಬಂಗಾಳ	ನಾಡಿಯಾ
ಒಟ್ಟು :		

Printed at Offset Press, D.H. & F.W.S., Bangalore, 1986.